

Võru linn tunnustab oma parimaid

21. veebruari õhtul tunnustavad kultuurimajas Kannel Võru Eesti Vabariigi 102. aastapäevale pühendatud pidulikul vastuvõtul-kontsertaktusel linna Anti Allas ja linnavolikogu esimees Ülo Tulik linna silmapaistvamaid inimesi, asutusi ja organisatsioone.

Rahvaküsitluse tulemusena pälvis Võro liina tego 2019 tiitli Võru keskvaljaku valmimine ja avamine. Peale selle tunnustatakse veel 15 eri valdkonna silmapaistvat esindajat või esindajaid.

Läinud aasta tegija on Võru linnavalitsuse haljastuse ja linnakujunduse spetsialist Anne Vahtla, aasta ettevõtte AS Lõuna-Eesti Haigla, aasta ettevõtjad mootorsõidukijuhtide koolitamisega tegeleva Tugev Partner OÜ asutaja, sõiduõpetaja Raul Kell ning Kati Pilatse Studio (Versit OÜ) looja, omanik ja treener Kati Kornel, aasta mittetulundusühing kohalikke loovinimesi ühendav MTÜ Võru Loomeselts ning aasta toetaja Liiva-ATE-le öla alla pannud ettevõtja Roland Lust.

Aasta koostööpartner on turismi-valdkonnas tegutsev Kadri Moppel, aasta tervishoiu- ja sotsiaaltöötaja Lõuna-Eesti haigla õendusabiskuse juhataja Lilia Leppsaar, aasta heategija MTÜ Koos Laste Heaks juhatuse liige ja tegevjuht Toomas Palu, aasta kultuuriasutus Võrumaa Keskraamatukogu, aasta sporditegelane Võru spordielu

Keskonnafestival Roheline Võru ja istutustalgud ning Koreli kaldaala arendus (pildil) pidid Võro liina tego 2019 hääletuse tihe-
das konkurentsileppima teise kohaga.

Foto: Tiina Hallimäe

edendaja ja taustajõud Külli Leola, aasta kultuuritegelane koorijuht ja muusikaõpetaja Signe Rõõmus, aasta noor Võru Gümnaasiumi abiturient Karl Jõrgen

Lööper ning aasta uus tulija aadressil Rõpina mnt 18a asuv Tartu Salome Auto ASi auto- ja tehnikakeskus. Aasta eriauhinna pälvis Võrumaa Talupidaja-

te Liit linnapäevadeks valmistatud hii-
gelsõira eest.

Ulis Guth

Loe ka lk 7, 8, 9 ja 10

Võro liina tego 2019 hääletuse tulemused

(hääletusest võttis osa 309 inimest)

1. Võru linna keskvaljaku valmimine ja avamine **106 häält**
2. Keskonnafestival Roheline Võru ja istutustalgud ning Koreli kaldaala arendus **96 häält**
3. Kreutzwaldi kooli välikorvpalliväljak ja võimlemislinnak **25 häält**
4. Tamula rannapromenaadi rekonstrueerimine ja mänguala Rosilla **24 häält**
5. Võru linna koertepark **17 häält**
6. Kagukeskuse laiendus **17 häält**
7. I Võrumaa eakate festival **11 häält**
8. Auto- ja tehnikakeskus (Rõpina mnt 18a) **6 häält**
9. Grossi Toidukaupade kauplus **3 häält**

10.–13. Tamula kalastusplatvorm, Elo Pärl kohvik, käimlatest kuuse installatsioon ja väikese jõulupuukaitmine detsembritorim eest, kõik **1 häält**

► Võro liina tego 2019 Võru linna keskvaljaku valmimine ja avamine

Läinud aasta 8. juunil avati Võrus pidulikult uuenenud ajalooline keskvaljak – multifunktsionaalne külastus- ja ajaveetmiskoht, mis on andnud linnale erakordse võimaluse erinevaid ja varasemast suuremaid üritusi korraldada. Asudes Võru vanalinna muinsuskaitsealal ning olles Võru linna ajalooline süda koos Katariina kiriku ja linna vanima hoone, praeguse Võru Gümnaasiumiga, lisab uudne esindusplats Võru linnale atraktiivsust, avab kauneid vaateid ning ilmestab linnapilti.

Juba praegu saab öelda, et ettevõtlus on selles piirkonnas muutunud aktiivsemaks ning elu on linnasüdamesse tagasi tulnud. Poole aastaga on siin toimunud terve hulk suurüritusi: linnapäevad, festivalid, kontserdid ja laadad.

Erilist silmailu pakkus linna keskvaljak jõulude ja aastavahetuse aegu, ka pälvis see rohkelt kiitust ja avalikku tunnustust. Võru linnakeskuse avalik ruum on Euroopa Liidu Euroopa regionaalarengu fondi toel saanud uue mõõtme. Võib üsna julgelt öelda, et Võru linna keskvaljakust on saanud kogu maakonna esindusvaljak.

OLULISI FAKTE

- Väljaku ideekavand valiti EV100 projekti „Hea avalik ruum“ raames. Parimaks tunnistati ideekavand märgusõnaga „Urban Gadget“, mille autor on Villem Tomiste arhitektuurbüroost OÜ Studio Tallinn.
- Ajaloolise keskvaljaku ehitustööd algasid 2018. aasta aprillis ja lõppesid 31. mail 2019.
- Rajatud keskvaljaku suurus on koos tänavaruumiga kokku u 18 575 m².
- Ehitustööd teostas TREV-2 Grupp AS ja omanikujärelevalvet Taalri Varahaldus AS.
- Ehituse kogumaksumus oli 3,1 miljonit eurot. Tööd tehti projekti „Võru linna keskvaljaku rajamine“ raames, mida kaasrahastas Euroopa Liidu Euroopa regionaalarengu fond 85% ulatuses.

► Aasta 2019 tegija Anne Vahtla

Võru linnavalitsuse haljastuse ja linnakujunduse spetsialist Anne Vahtla on üks neist, kelle koordineerimisel ja ligi 400 linlase ühise pingutuse tulemusena istutati mullu Koreli oja kaldale üle poolesaja puu ja tuhatkond põõsast. Sügisest sai Võru linn endale uue kõrghaljastuse ning puhke, spordi- ja mänguväljakutega pargi.

Parafraseerides Maurice Druoni raamatut „Tistou, roheliste sõrmedega poiss“, on Anne justkui roheliste sõrmedega tüdruk, kes jätab Võrus ringi liikudes endast peaaegu alati maha midagi lillelist ja ilusat. Pole vist ühtegi linnamajandusega seotud projekti, milles Anne osaline poleks.

Nii on Võru linn oma kaunite haljastuslahendustega pälvinud po-

Anne Vahtla jagab istutustalgutele kogunenud rahvale juhtnõu.

Foto: Ulis Guth

sitiivset tähelepanu ja kiidusõnu nii linlastelt kui ka linna külalistelt. Tänavused jõulukaunistused uuel keskvaljakul said üle riigi palju positiivset tähelepanu ning töid Võru Visit Estonia prima jõulumeeleolu tiitli.

Eesti Vabariik 102
VÕRU KANDLES 24. VEEBRUARIL kl 13

EV aastapäevale pühendatud pidulik kontsert-aktus
Kas tunned maad...

Võru Puhkpilliorkester dirigent Jose Antonio Page Ramirez - **Naiskoor Kannel** dirigendid Helga Ilves ja Erja Arop - **Ansambel Sinilill** juhendaja Erja Arop
Segakoor Hilario dirigent Silja Otsar - Kontserti juhib Ingrid Välbe

Kontserdisaalis. Tasuta

Mida vajad, armas Eesti?

Juba mõne päeva pärast tähistame oma riigi 102. sünnipäeva. Oma heale sõbrale või ligimesele õnne soovides mõtleme sageli ka sellele, mida sünnipäevalaps tegelikult kõige rohkem vajaks, et tal läheks veelgi paremini. Sama küsimust võib endale esitada ka oma riigi puhul. Vastuse väljaselgitamiseks on kindlasti vaja vaadata pisut suuremat ja terviklikumat pilti. Oluline on tajuda, kuhu poole me liigume ja milliseid väljakutseid tulevik meile esitab. Kasutaksin oma edasise mõttekäigu näitlikustamiseks teada-tuntud tünnilaua reeglit: vee hulga vaadis määrab kõige lühem tünnilaud. Selle reegli järgi piirab meie riigi arengut kõige enam see tegur, mille avaldatud negatiivne mõju on suurim. Nii nagu kõige madalam tünnilaud ei võimalda koguda tünni suuremat veekogust, nii ei võimalda ka riigis lahendamata kriitiline probleem mistahes ponnistustele vaatamata meil riigina edasi areneda ning areng jääb seetõttu paigale tammuma justkui kana takus. Milline on siis meie riigi madalaim tünnilaud? Eks siin ole meil kõigil oma arvamus ja vaatenurk.

Mina isiklikult muretsen kõige rohkem laste pärast, kes ei saa kodust piisavalt seda tuge, mida nad oma arenguks vajavad. Ja sellest saab alguse üks nõiarõng – komistuskivi kogu riigi arengule.

See probleem ei küsi pere materiaalsel seisukorda, sest ta kimbutab tihti ka väga heal järjel olevaid perekondi. Suures pildis on minu arvates selle probleemi üks olulisimaid põhjustajaid üha kiiremini muutuv maailm, kus meil on üha raskem paigas hoida oma väärtuste keset. Oleme justkui maast juurtega lahti rebitud puud, mida suurenev tuul eri ilmakaartesse lennatab. Tegelikult maise eluga justkui kontakti minetanuna oleme silmist kaotamas elu tegelikke väärtusi ja püüame seda kompenseerida pseudoväärtuste teenimisega. Pole mitte vähematki kasu hästi teenivast peireisast, kui ta ei leia töö kõrvalt aega, et oma lastega koos tegutseda või vähemalt nendega iga päev suhelda. Samuti pole mõtet loota, et ka kõige parem õpetaja suudaks täielikult kompenseerida pere poolt tegemata jäetut. Halvimal juhul süüdistatakse veel selles kõiges õpetajat. Pole mõtet loota kõikvõimsat abi perearstilt, kui laps lõviosa oma vabast ajast arvuti taga veedab ja teda isegi mõnesaja meetri kaugusel asuvasse kooli autoga viiakse. Keeruline on ehitada ealiselt sidusat ja hoolivat kogukonda, kui lapsed on ilma jäänud vanavanematega suhtlemise võimalusest.

Mis aitaks? Mida soovin Sulle tegelikult, armas Eesti? Ikka tugevat, põlvkondi siduvat perekonda, kes suudaks üheskoos maksimaalselt panustada lapse arengusse. Perekonda, kes saab aru, et lapse arengusse panustatu on parim investeering, mida me elu jooksul saame teha. See on ka väärtuslik panus oma riigi paremasse tulevikku. Aitaks ka see, kui kogu ühiskond koondaks jõud ning teeks ühiselt ja heatahtlikult koostööd laste arengu nimel. Ilmselt oleks abi ka sellest, kui mõtleme ennast tagasi aega, kui olime ise lapsed ja mis meile siis tegelikult korda läks. Nii saame paremini aru, mida peame oma lastele pakkuma.

Anti Allas, linnapea

Täna südamest kõiki, kes oma erinevates rollides annavad endast kõik laste hüvanguks!

Head Eesti Vabariigi aastapäeva ja jõudu meile kõigile lastesõbraliku Võru ehitamisel!

TUNNUSTUS

Võru linn pälvis aasta 2019 keskkonnateo eest tänukirja

29. jaanuaril tunnustati Tallinnas Noblessneri valukoja Nobeli saalis Keskkonnaministeeriumi korraldatud pidulikult vastuvõtu ja auhinnagala 2019. aasta Eesti keskkonnategijaid. Keskkonnateo konkursil sai tunnuse ka Võru linn – eraldi märgiti ära mullu Koreli kaldaalal korraldatud istutustalgud.

Mullu septembris Võrus toimunud istutustalgutel istutasid ligi 400 linlast Koreli oja kaldale üle poolesaja puu ja tuhatkond pöösast, millega pandi ühine alus linna uue pargi tekkele.

„Võru linn kutsus linnaarhivist ja Võru linna sõpru tegema linnale 235. aastapäeva puhul toreda rohelise kingituse. Istutus-

talgute eesmärk oli suurendada keskkonnateadlikkust, elurikkust linnas ning luua side oma kodukohaga,“ täpsustab ürituse üks eestvedajaid, arendusnõunik Tiina Hallimäe. „Linn soovis, et inimesed pööraksid rohkem tähelepanu linna looduskeskkonna parandamisele ning oleksid teadlikumad liigirikkuse vajalikkusest.“

Istutustalgud toimusid keskkonnateemalise koguperefestivali Roheline Võru raames, mida toetas Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Koreli kalda arendust toetas Eesti-Vene piiriülese koostööprogramm 2014–2020 ja sinilillekampaania „Anname au!“.

Piduliku vastuvõtu ja auhinnagala võõrustaja keskkonnaminister Rene Kokk koos Võru linna juhtidega. Foto: Raul Mee

Linnapea Anti Allas on mõjukaim lõunaeestlane

Lõuna-Eesti Postimees koostas ja avaldas juba kolmandat aastat mõjukate edetabeli, mille tipus troonib tänavu Võru linnapea Anti Allas. Talle järgnevad teiseks odaviskaja Magnus Kirt ja kolmandana apteegi-, kinnisvara- ja meediaäri mees Margus Linnamäe.

Lõuna-Eesti Postimees tõstab

oma 24. jaanuari numbris esile 100 kõige mõjukamat lõunaeestlast.

„Tabelisse kuulub persoone, kelle tegemised ja saavutused on kõigile teada, aga ka neid, kellest üldsus palju ei tea. Kuid nad kõik mängivad Lõuna-Eesti poliitikas, kultuuris, spordis või ärielus tähtsat rolli,“ selgitatakse juhtkirjas.

LINLANE KÜSIB, VALITSUS VASTAB

Milliseid lahendusi pakub linnavalitsus välja Võru kesklinnas kehtiva parkimiskorra parandamiseks?

Alates 19. aprillist 2019 on Võru linnas muudetud parkimise korda L. Koidula, Lembitu, Vabaduse, Jüri ja Tartu tänaval. Parkimiskorra eirajate avastamiseks korraldatakse aeg-ajalt kontrollkäike. Sellist järelevalvet, kus kontrolör kogu aeg kohapeal püsivalt kontrollib, Võrus esialgu ei plaanita. Pideva järelevalve tagamine nõuaks ühel poolt vastava väljaõppe saanud töötajate eraldi palkamist, teisalt tekib kü-

simus, kas sellise karmi kontrolli sisseseadmine väikelinnas on ka õigustatud. Lõppeesmärk on ju muuta linna liikluskeskond mugavamaks ja paremini kasutatavaks, mitte laustrahvimisega pingeid juurde tekitada.

Arvestada tuleb ka sellega, et kui linna elanikud juba enamasti teavad, kus on ajalise parkimise piirangud, siis maal elavad autotühid ei oska teinekord sellise piiranguga arvestada ja on par-

kimise ajalise piirangu üle siiralt üllatunud. Ka linna külastajad ei oska arvata, et vahepeal on parkimiskord muutunud.

MÕTISKLUS

Ilus rahu

Alles mõni nädal tagasi oli Tartu pidupäevameeleolus. Tartu rahulepingu sõlmimisest sai 100 aastat ja inimesed soovisid üksteisele ilusat rahu.

Ilul on vaataja silmades, aga minu arvates peaks ilus rahu olema esmajoonel püsiv rahu. Ei ole kasu rahust, mis ühel hetkel on, teisel hetkel aga kaob. Muutuv rahu on pigem heitlik rahutus, mis toob ebakindluse tuleviku suhtes ega sisenda turvatunnet praeguses olukorras. Tõeliselt ilusat rahu ei mõjuta välised olud ega pindmised juhtumised, vaid tema ankur on kinni puhtas südameetunnistuses ning sügavas teadmises, et õiglus võidab ja valitseb. Sellise rahu võti on peidus suhetes, mis kannavad ja mis on täis usaldust ja lootust.

Inimeste ja riikide vahelised suhted ei pruugi olla nii täiuslikult ilusad. Need sada aastat, mis lahutavad meid Tartu allkirjastamisest, on näinud sõda ja okupatsiooni ning igasuguseid

vääritimõistmisi lepingu kahe partneri vahel. Ometi on keegi, kelle peale saab alati kindel olla. Oma hüvastijätukõnes ütles Jeesus:

„Rahu ma jätan teile, oma rahu ma annan teile. Mina ei anna teile nõnda, nagu maailm annab. Teie süda ärge ehmu ega mingu araks!“ Kui meil on tavaks öelda, et juhtub parimateski peredes, ja kõige lähedasemad võivad osutada reeturiteks, siis Jumal lepingupartnerina ei valmista iialgi pettumust. Rahu, mis tuleneb suhetest temaga, on tõeliselt ilus ja rahuldust pakkuv. Soovin rahuaastate jätku nii meie riigile kui ka peredele.

Hele Kulp, Seitsmenda Päeva Adventistide Koguduse pastor

VÕRU LINNA LEHT

Toimetuse ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressil ulis.guth@voru.ee

Väljaandja Võru Linnavalitsus
Jüri tn 11, 65620 Võru
Toimetaja: Uulis Guth
Tel: 512 0787

Teostaja: AS Postimees Grupp
Tiraaž: 6900 eksemplari

Ajalehe järgmine number ilmub 19. märtsil.

ARENDUSTEGEVUS

Muinsuskaitsealal paiknevate hoonete toetusest Võru linnas

Muinsuskaitsealal paiknevate hoonete toetuste 2. voorus enim toetust saanud Karja tn 11 korterelamu. Foto: Ullis Guth

Võru linnavalitsuse 30. jaanuari 2020 nr 72 korraldusega otsustati eraldada muinsuskaitsealal paiknevatele hoonetele toetused – kokku 50 000 eurot.

Toetus eraldati: Karja tn 11 korterelamu hoone välispiirete täieliku renoveerimise kompensatsiooniks (20 000 eurot), Jüri tn 22 korterelamu fassaadi renoveerimistööde kompenseerimiseks (15 000 eurot), Katariina allee 6a elamu katusekatte vahetuse kompenseerimiseks (5000 eurot) ning F. R. Kreutzwaldi tn 40a elamu katusekatte vahetuse, laudisfassaadi ja avatäidete restaureerimise kompenseerimiseks (10 000 eurot).

2019. aastal esitatud üheksast taotlusest vastasid kõigile tingimustele neli. „Nende viie

toetuse taotlejaga, kelle taotlused tingimustele ei vastanud, käivad läbirääkimised ning Võru linnavalitsus ootab neilt uusi toetuse taotlusi järgmises voorus,“ täpsustab linnavalitsuse peaarhitekt Diana Vene. „Rõõm on tõdeda, et toetuse tarvis esitatavate taotluste arv on kasvanud,“ lisab ta.

Muinsuskaitsealal paiknevate hoonete toetusi jagati teist aastat järjest ning seda on kavas teha ka edaspidi.

Mullu otsustas Võru linnavalitsus toetuse taotlejate vahel jagada 30 000 eurot ning määras toetuse kolmele taotlejale: korteriühistule Katariina allee 4 ning Liiva tn 14 ja Karja tn 36 elamule.

Toetuse eesmärk on kaasa aidata muinsuskaitseala arhi-

tektuuripärandi, linnaehitusliku eripära ja ajalooliselt väljakujunenud miljöö säilitamisele, kaitsmisele ja teadvustamisele ning Võru vanalinna välisilme parandamine.

Juba on avatud ka taotluste esitamise 3. voor. Seal osalemiseks tuleb hiljemalt 30. septembriks esitada Võru linnavalitsuse linnamajanduse osakonnale allkirjastatud taotlus, paberil (Jüri 11, 65605 Võru) või digitaalselt (info@voru.ee).

Täpsem informatsioon http://www.voru.ee/muinsuskaitsetoetused.

Ullis Guth

KOMMENTAAR

Diana Vene,
linnavalitsuse peaarhitekt

Viis toetuse taotlust, mida ei rahuldatud, sisaldasid mitmesuguseid puudusi. Peamised puudused olid: ei olnud tagatud kogu hoone välispiirde kordasaamine või ei olnud esitatud teostatavate tööde maksumuse kalkulatsiooni. Kindlasti tuleb arvestada, et linnalt taotletav summa ei tohi olla suurem kui 30% esitatavate tööde maksumuse kalkulatsioonist.

Võru linnavalitsus eelistab hoonestust, mis paikneb tänavafondil. Juhul kui ei ole palju toetuse taotlusi, võivad osutada ka valituks hooned, mis ei paikne peatänavate ääres.

VAJALIK TEADA

- Toetust saab taotleda ehitustegevusele, mis tagab kogu hoone välispiirde korda saamise. Toetust ei anta toetatava hoone ehitustegevuse tarbeks vajalikuks projekteerimiseks ega muinsuskaitse eritingimuste koostamiseks.
- Toetuse maksimaalne määr on kuni 30% toetatava ehitustegevuse maksumusest, kuid mitte rohkem kui 20 000 eurot ühe hoone kohta.
- Toetust võib taotleda juriidiline või füüsiline isik, kelle omandis on hoone. Toetuse taotlemise aluseks on taotlus. Taotluse võib esitada aasta ringi. Komisjon koguneb taotlusi läbi vaatama üks kord aastas.
- Toetuse andmisel lähtutakse toetuse eesmärgist, hoone arhitektuurist, kunstilisest või ajaloolisest väärtusest, vanusest, haruldusest, silmapaistvusest, terviklikkusest, paiknevusest linnaruumis, kavandavate tegevuste vastavusest hoone säilimise tagamisele, mahust ning mõjust avalikule ruumile.

Aabitsakukk Kooli tänava ja Petseri tänava ringristmikul

Kooli tänava ja Petseri tänava ringristmikule paigaldati 24. jaanuaril tõkis-tuulelipp „Kukk“. Väike kukekujuline skulptuur sümboliseerib aabitsakukke ning kannab kahte eesmärki: ta ilmestab linnaruumi ja suurendab liiklusohutust.

Kuna Kooli tänava ja Petseri tänava ringristmik on tänavaga ühel tasapinnal, tekitati seal aeg-ajalt liiklusohutlikke olukordi, kui sõideti Kooli tänaval liiklusemärgi eirates otse üle ringristmiku.

Liiklusohutust parandav aabitsakukk Kooli tänava ja Petseri tänava ringristmikul. Foto: Marianne Mett

Jaauanuaris ja veebruaris jätkus Vilja tänava rekonstrueerimine

Erakordselt sooja talve ära kasutades jätkusid jaanuaris ja veebruaris Vilja tänaval ehitustööd, mida esialgu kavas polnud.

Vahetult enne lehe trükki minekut käis vilgas ehitustöö Vilja tänava korterelamute ees. Mullu septembris alanud esimese etapi tööde käigus on juba valminud Kirsi tänava ja Röpina maantee vaheline sõidutee osa, kuhu on pandud esimese kihi asfaltbetoonkatet.

Esimese etapi tööd hõlmasid 1069-meetrist lõiku Röpina maantee ja Vabaduse tänava vahel ning Vilja tn 16 kuni 26 korterelamuid teenindavat põiktänavat ning teise etapi tööd Vabaduse ja Tartu tänava vahelist 265 meetri pikkust lõiku.

Lõpptulemusena avaneb Vilja tänaval Röpina mnt ja Vabaduse tn vahel juba sügiseks nüüdisaegne tänavaruum.

„Reeglits on saanud, et tänavad rekonstrueeritakse täismahus, st et kõik maa-alused tööd, nagu trasside uuendused jms, tehakse enne ära. Järgneb tänavakatte taastamine, jalgsi ja kergliiklusteede ehitus ning haljastuse rajamine,“ selgitab linnapea Anti Allas. „Oleme uue tänavaruumi kavandamisel maksimaalselt püüdnud arvestada tänaväärsete kinnistute omanike ootustega. Nendest ettepanekutest, näiteks uutest parkimisaladest lähtuvad ettepanekud, tuleneb ka päris mastaapne varasema tänavaruumi muutus. Olemasolev haljastus asendatakse uuega,“ ütleb linnapea.

Muutub ka Vilja tänava üldine lahendus. „Olemasolev liiklusmaa on viidud normidesse, tänava laius sisaldab madalhaljastusega haljasriba individuaalelamute poolisel alal,

Nädalapäevad tagasi Vilja tn korterelamade ees toimunud ehitustööd. Foto: Ullis Guth

HUVITAV TEADA

- Rekonstrueeritava Vilja tänava sõidutee osa on kaheajaline ja laiusena kaheksa meetrit. Ühele poole tänavat on projekteeritud 2,5 meetri laiune betoonkivikattega jalgsi ja teisele poole kolme meetri laiune asfaltbetoonkatttega jalgsi ja jalgrattateed.
- Põiktänav, mis saab alguse Vilja tn 20 juurest ja lõpeb Vilja tn 26 ees, on projekteeritud 5,5 meetri laiuse sõiduteega, ning teine põiktänav, mis saab alguse Vilja tn 16 juurest ja lõpeb Vilja tn 20 taga, on projekteeritud 5,2 meetri laiuse kõnniteega.
- Koostöös tänaväärsete kinnistuomanikega on kinnistute ette projekteeritud võimalikult palju parkimiskohti.

korterelamade poolsele alale rajatakse betoonkiviga kõnnitee, kõrghaljatus ning parkimisala,“ täpsustab linnamajanduse osakonna juhataja asetäitja Risto Aim. „Vilja tänavale istutatakse 53 uut puud ning umbes 5000 põõsast ning paigaldatakse kaheksa uut pinki ja 10 prügikasti.“ Ehitustöid Vilja tänaval teos-

tab Aigren OÜ ja Taristu Grupp OÜ ning omanikujärelevalve teenust osutavad Estpil OÜ ja Lindvill OÜ. Ehitustööde lepinguline maksumus Võru Linnavalitsusele on 1 106 334,12 eurot ja ASile Võru Vesi 1 088 294,10 eurot.

Ullis Guth

KESKKONNAHOID

Teadusasutused aitavad vee-ettevõtete arengule kaasa

AS Võru Vesi ning mitmed teised vee-ettevõtted osalevad koos Eesti Maaülikooli ja Tartu Ülikooliga ühises projektis, kus praktilise töö kaudu analüsitakse reoveesette töötlemise tõhusamist eesmärgiga soodustada reoveesette taaskasutamist.

Reoveesetel on Eestis olnud võimalik kasutada põllumajanduses, haljastuses ja rekultiveerimisel juba mitu aastakümnet, kuid jäätmeseaduse kohaselt on tegemist jäätmega ning sette otsekasutusele on seatud hulk piiranguid. Seega on osaliselt huvi leida konkreetseid võimalusi, kuidas mulla viljakust parandavast kompostist saaks jäätme asemel toode. Projektis hinnatakse sette kvaliteeti määravaid seadusandlike nõudeid, arvestades viimaste aastate muutusi (täiendusi puhastite tehnoloogiates, settekäitlussüsteemides, juba osaliselt toimivat regionaalset sette kokkuvedu jne) ning tehakse väli- ja laborikatseid.

Töö tulemusena selgub, millised on reoveesette jäätmete lakamise puhul praktilised võima-

ASi Võru Vesi reoveesette kompostimisväljak. Foto: AS Võru Vesi

lused ja piirid ning kitsaskohad. Samuti selgub, milline on antud optimaalne taristu ning kui suureks kujuneb praktikas tegevuse maksumus toote saavutamisel. Lisaks saavad ka vee-ettevõtted juhendmaterjali toote saavutamiseks. Projekti kaasatud ettevõtted saavad töö teostamisega praktilise kogemuse ja oskusteavet sertifitseerimisega seon-

duvalt. Lisaks tehakse vajaduse korral toote määrase võimalike muudatuste ja ajakohastamise ettepanekud, seda nii ajakohasemate settekäitlustehnoloogiate kui ka võimalike riskiallike, nt ravimijäägid, kontekstis.

Projekti toetab SA Keskkonnainvesteeringute Keskus.

AS Võru Vesi

LINNAVALITSUSE JA LINNAVOLIKOGU TEATED

Võru linnavalitsuse istungitel

Ürituse kooskõlastamine ja maa-alade sulgemine

Füüsilisest isikust ettevõtjale Sirle Sillaste anti nõusolek korraldada 21. veebruaril 2020 kell 9–16 avalik üritus Võru vastlalaat ning luba sulgeda ürituse läbiviimiseks Võru keskväljak (Seminari väljak) 21. veebruaril 2020 kell 6–17.

Võru lasteaiale Päkapiikk anti nõusolek korraldada 27. veebruaril 2020 avalik üritus „Lasteaia Päkapiikk 50 aasta juubeli rongkäik, laad ja ühislaulmine“ ning luba sulgeda keskväljak kell 13–20 ja osaliselt sulgeda Vabaduse tn, F. R. Kreutzwaldi tn, Jüri tn ja Katariina allee rongkäigu ajal kella 16st kuni rongkäigu läbimiseni.

Riigihanke korraldamine

Otsustati korraldada riigihange „Võru lasteaia Päkapiikk hoone rekonstrueerimine“. Ehitustööde tähtjaks on planeeritud 30. november 2020. Hanke eeldatav maksumus on 1 020 000 eurot (ilma käibemaksuta).

Äriruumi üürilepingu ennetähtaegne lõpetamine

Otsustati lõpetada Võru linnavalitsuse ja MTÜ Võrumaa Lasterikkad vahel 23. septembril 2019 sõlmitud äriruumi üürileping, seisuga 5. veebruar 2020.

Ehitusloa väljastamine

Väljastati ehitusluba maasoojuspuuraukude rajamiseks asukohaga Kesk tn 14, ehitusluba ridaelamu ehitamiseks asukohaga Roos tn 3a ja ehitusluba abihoone ehitamiseks asukohaga Raudtee tn 61.

Kasutuslubade väljastamine

Väljastati kasutusload üksikelamule asukohaga Kalmuse tn 10a, üksikelamule asukohaga Tartu tn 6, üksikelamule asukohaga Savi tn 3a, abihoonele asukohaga Punga tn 3 ja abihoonele asukohaga Lubja tn 5a.

Hankeplaani kinnitamine

Kinnitati 2020. aasta hankeplaani.

Kultuuri-, spordi- ja noorsootöölaste toetuste andmine

Kinnitati Võru linna eelarvest antavad kultuuri-, spordi- ja noorsootöö toetused 2020. aastaks. MTÜde tegevustoetusteks antakse kokku 70 450 eurot, ürituste toetusteks 68 080 eurot ning noorsootöö ja huvitegevuse toetusteks 125 980 eurot.

Tegevustoetuste andmine

Kinnitati Võru linna 2020. aasta eelarvest eraldatavad toetused puuetega inimeste organisatsioonidele, kokku 22 000 eurot.

Kinnitati Võru linna 2020. aasta eelarvest antavad sotsiaaltöö tegevustoetused ühingutele ja organisatsioonidele, kokku 59 600 eurot.

Toetuse andmine

Sihtasutuse Võrumaa Arenduskeskus 2020. aasta tegevuse toetamiseks otsustati eraldada 37 917 eurot, Leaderi projekti „Võru maakonna arendamine turismisihtkohana“ kaasrahastamiseks 2020. aastal 247 eurot ning Võru turismiinfokeskuse tegevuse toetuseks 2020. aastaks 5550 eurot.

Linnavara kasutusse andmine

SA-le Võru Spordikeskusele anti tasuta kasutusse rajatraktor PistenBully 100 ja turbiinlumekahur TechnoAlpin MMS Premium.

Korralduse muutmine

Muudeti Võru Linnavalitsuse 27. märtsi 2019 korraldust nr 155 „Männiku tn 36a, 45 ja 45a kinnistute ja lähiala detailplaneeringu koostamise algatamine ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmine“. Uus planeeringuala suurus on 4,2 ha.

Projekteerimistingimuste kinnitamine

Nõustuti Piiri tn 7b kinnistule üksikelamu püstitamisega ilma detailplaneeringut koostamata, kinnitati projekteerimistingimused ja ehitusala skeem.

Linnavara tasuta kasutusse andmine

Varjupaikade mittetulundusühingule otsustati anda tasuta kasutusse Lühike tn 3 kinnistu koos kinnistul paikneva varaga tähtajaga 1. jaanuar 2020 kuni 31. detsember 2023.

Aadresside määramine

Määrati lähiaadressid 139-le reformimata maaüksusele.

Sihtasutuse nõukogu liikmete määramine

Sihtasutuse Võru Pensionäride Päevakeskus nõukogu liikmeteks määrati kolmeks aastaks alates 23. jaanuarist 2020 Ere Kungla-Jalajas, Külliki Mattus ja Siiri Konksi.

Võru linnavolikogu istung 22. jaanuaril

Võru linna 2020. aasta eelarve

Võeti vastu Võru linna 2020. aasta eelarve, mille maht on 22,3 miljonit eurot. Eelarvesse pole veel arvestatud riigieelarve toetusfondi, mis on u 3,5 miljonit eurot. Tulude eelarve on kokku 17,8 miljonit eurot, kulude eelarve 16,5 miljonit eurot ning põhivarade soetuse eelarve 4,2 miljonit eurot.

2020. aasta peamine eesmärk on avalike teenuste kvaliteedi ja üldise konkurentsivõime suurendamine. Võru linn panustab kvaliteetse tööjõu hoidmise ja arendamise ning investeerib tulevikuvõimaluste loomisse. Töös on noortele ettevõtjatele loomekeskuse väljaarendamine ja avamine. Linn liitub noorte spetsialistide toetuse programmiga, millega toetatakse eluaseme soetamist ning korrastamist. Suurendatakse muinsuskaitsealal asuvate hoonete restaureerimise toetuse mahtu.

Investeeringute valdkonnas jätkab linn juba aastaid hoitud prioriteete. Jätkatakse jõuliselt linna põhitänavate kapitaalset rekonstrueerimist. Lõpetatakse Röpina mnt remont ja rekonstrueeritakse Vilja tn lõigul Röpina mnt ring kuni Vabaduse tänav. Lisaks tehakse ettevalmistusi Jaama tn rekonstrueerimiseks aastal 2021. Linn panustab endiselt kortermajade sissesõiduteede ja parklate korrastamisse.

Võru linna eesmärk on olla atraktiivne ja lastesõbralik linn. 2020. aastal renoveeritakse energiaühikute lasteade Päkapiikk ning investeeritakse koolidesse. Alustatakse Järve kooli uue õppehoone rajamise ettevalmistustöid, korraldatakse Kubija

spordikeskuse uue teenindushoone ideevõistlus, projekteeritakse Kreutzwaldi kooli B-korpus ja keskraamatukogu rekonstrueerimine. Erinevatesse linnapiirkondadesse rajatakse mänguväljakuid.

Võru Täiskasvanute Gümnaasiumi sulgemine ja tegevuse ümberkorraldamine

Otsustati lõpetada Võru Täiskasvanute Gümnaasiumi tegevus 31. augustil 2020 ning mittestatsionaarses õppevormis õppimise jätkamine põhikooli- ja gümnaasiumitasemel üle viia Võrumaa Kutsehariduskeskusesse. Õppe üleminekul hoitakse ja arendatakse seniseid täiskasvanute mittestatsionaarse õppe tugevaid külgi, sh säilib paindlik õpiaeg ning tugiteenuste kättesaadavus.

Ümberkorraldusega saab mittestatsionaarne üldharidusõpe Võrumaal uued võimalused. Alates 1. septembrist 2020 on kõikidel praegustel ja uutel täiskasvanud õppuritel võimalus omandada üldkeskharidust ja saada osa kvaliteetsest ja paindlikust õppes Võrumaa Kutsehariduskeskuses. Kutsehariduskeskuse juurde liikudes on nendele õpilastele, kes tahavad kas koos keskhariduse omandamisega või selle järel omandada kutseoskust või eriala, loodud selleks võimalused.

Võru linnavalitsuse struktuuri ja teenistujate koosseisu muutmine

Võru linnavalitsuse sotsiaaltöösakonda otsustati luua juurde sotsiaalteenuste spetsialisti ametikoht ning juhtumikorraldaja töökoha tähtaega pikendada 31. oktoobrini 2020.

Revisjonikomisjoni kontrollimiste tulemuse kinnitamine

Kinnitati Võru linnavolikogu revisjonikomisjoni 9. jaanuari 2020. aasta akt nr 1 (SA Võru Spordikeskuse 2018. aasta eelarvovahendite sihipärase kasutamise kontrollimine).

Võru linnavolikogu revisjonikomisjoni 2020. aasta kontrollimiste tööplaan

Kinnitati Võru linnavolikogu revisjonikomisjoni 2020. aasta kontrollimiste tööplaan:

1. Taristuhaldus OÜ 2019. majandustegevuse kontroll (märts-aprill),
2. 2019. aasta konsolideeritud majandusaasta aruande läbivaatamine, aruande koostamine (mai-juuni),
3. Huvide deklaratsioonide kontrollimine (juuni),
4. MTÜ Võru Jäätmekehus 2019. aasta majandustegevuse kontroll (oktoober-november).

Võru linnavalitsus võtab teenistusse

SOTSIAALTEENUSTE SPETSIALISTI

Sotsiaaltöösakonna sotsiaalteenuste spetsialisti töö eesmärk on nõustamine, abivajajate hindamine ja teenustele suunamine.

Tööülesanded:

- abivajaduse väljaselgitamine ja hindamine
- abivajaduse dokumenteerimine sotsiaalteenuste ja -toetuste registris STAR
- teenustele suunamine ja teenuste kvaliteedi kontrollimine

Nõudmised kvalifikatsioonile:

- erialane kõrgharidus
- eesti keele oskus kõrgtasemel
- vene keele oskus suhtlustasemel
- väga hea suuline ja kirjalik väljendusoskus
- arvuti ja büroomasinat kasutamise oskus
- B-kategooria juhiluba
- väga hea suhtlemisoskus, täpsus, kohusetundlikkus, iseseisev otsustusvõime ja avatus
- kasuks tuleb varasem töökogemus kohalikus omavalitsuses ja oskus kasutada sotsiaalteenuste ja -toetuste registrit STAR

Linnavalitsus pakub:

- huvitavat ja vastutusrikast tööd
- ametioskuste arendamise võimalust

Lisainfo:

Avaldus, CV, haridust tõendava dokumendi koopia ja motivatsioonikiri saata 21. veebruariks 2020 e-posti teel info@voru.ee, märgusõna „Sotsiaalteenuste spetsialist“.

Asukoht	Võru linnavalitsus
Teenistusse asumise aeg	1. aprill 2020
Teenistuskoha tüüp	ametnik
Kontaktisik	Eve Ilisson
Kontakttelefon	785 0921 või 5307 6521

Hetk Võru linnavolikogu 22. jaanuari istungilt.

Foto: Marianne Mett

Võru linnavolikogu istung 12. veebruaril

Detailplaneeringu vastuvõtmine ja avalikule väljapanekule saatmine

Võeti vastu ja saadeti avalikule väljapanekule Tartu tn 7, Tartu tn 9 ja Koreli park P1 kinnistute ja lähiala detailplaneering.

Planeeringuala suurus on ligikaudu 3,1 ha. Detailplaneeringu eesmärk on nendele kinnistutele tervisekeskuse rajamine. Planeeringuga soovitakse muuta maaüksuste piire, maakasutuse sihtotsarvet, määrata ehitusõigused ja teede, parkimise ning tehnovõrkude paigutused. Planeeringualasse hõlmatud kinnistute omanik on Võru linn. Planeeringu koostaja on KUU OÜ.

Detailplaneeringu avaliku väljapaneku kestus on vähemalt 30 päeva.

TÄHELEPANU!

Maamaksuteadete saatmisel ilmnes, et paljudel inimestel puudub andmetes kodualuse maa maksusoodustus. Selle on põhjustanud tõrge rahvastikuregistri aadresside uuendamise x-tee lahenduse ja Maa-ameti maamaksu infosüsteemi vahel, mistõttu ei jõudnud kõik andmed maksuametile veatult.

Maksuamet analüüsis rahvastikuregistri andmeid eesmärgiga tuvastada kõik maakasutused, millele on koduomaniku maksuvabastus valesti arvatud. Peale vigade väljaselgitamist tühistatakse eelnev maksunõue ja väljastatakse uus korrektna maamaksuteade.

Kui avastate, et maamaksuteates ei ole andmed õiged või tasutav summa tundub suurem kui tavaliselt, palume pöörduda maanõunik Tauno Asi poole (tauno.asi@voru.ee, tel 785 0928).

ETTEVÕTLUS

Vana-Võromaa käsitöökongress „Aigu om“

Vana-Võromaa Käsitöö MTÜ kuulutas 6. veebruaril välja käsitöötoodete konkursi „Aigu om“. Konkursiga soovime laiendada valikut käsitöötoodetest, mis väljendavad Vana-Võromaa eripära ja pakuvad nii emotsionaalset kui ka praktilist väärtust siinset piirkonda külastavatele inimestele. Konkurs lõpeb 30. aprillil, võitjate selgub 6. mail.

Võrukeelne ütlus *aigu om!* väljendab võrokeste iseloomuliku elu- ja ajatunnetust: ei pea olema kogu aeg kiire – aega tuleb võtta ja siis jagub teda kõige olulisel jaoks!

Võrokeste isemoodi ajakulgemist ja sellest kantud mõtteviisi saab edasi anda käsitööesemete olemuses, materjalides, mustri- kirjades ning kindlasti ka lugedes. Kiirustavate ja ajapuudusega kimpus olevate inimeste maailma võiksid hästi tasakaalustada

Käsitöötoode teemal „Aigu om“.

Foto: Vilve Oja

käsitööna tehtud asjad, milles on meistri head soovid ja mis teevad meele rõõmsaks. Abi tooteideede *märgotamisel* võib olla lühikesest ajateemalisest lugemisest „Võroke- kene ja aeg“ Võru Instituudi vee- bilehelt: wi.ee.

Konkursile ootame töid, mida ei ole varem avaldatud või juba müügiks toodetud. Oluline on läbi mõelda ka pakend, sest konkursi edukalt läbinud toode- tele avanevad müügivõimalused Vana-Võromaa e-poes UmaPuut,

laadatel, muuseumipoodides või suvepoodides üle Vana-Võro- maa.

Konkursi täpsemad tingimused ja lisamaterjalid on avaldatud Facebookis MTÜ Vana-Võromaa Käsitöö lehel.

Elmsel aastal toimunud uue toote konkursi teema oli suitsusaun, konkursi tulemusena sündis ligi 30 uut toodet, millest kümme on jõudnud ka huviliste ostjateni.

Konkursi aitab korraldada Rahvakultuuri Keskuse toetus Vana-Võromaa pärimuskultuuri meetmest. Käsitöövõrgustiku arendustööle annab hoogu Vana-Võromaa arendusprojekti toetus.

Täpsem info:
Vilve Oja
vilve.oja@gmail.com
tel 554 1999

Tehnopool Startup Inkubaator tuleb Võrru

ÕPI INVESTORITELE IDEID MÜÜMA

TULE TASUTA KOOLITUSELE

Startup Inkubaator Tehnopool

28.02 Kagu-Eesti Innovatsioonikeskus

Kandideeri oma ideega vastuvõtupaneeli enne 20.02 tehnopol.ee

Invest 10 000€
We invest 10 000€ worth of expertise to a start-up company in a year to reach the seed investment / export markets.

50 60%

STARTUP ESTONIA

Võrumaa Arenduskeskus, Kagu-Eesti Innovatsioonikeskus ja Eesti Töötukassa esitlevad:

MOTIVATSIOONIÜRITUS NAISTELE HAKKA ETTEVÕTJAKS

Põnevad kogemused, personaalsed nõuanded tuntud ettevõtjalt ja ärinõustajatelt

II KOHTUMINE 04.03

„Kogemuste korje“

Kagu-Eesti Innovatsioonikeskuse naisettevõtjatel:

ADexpert, My.M.I.usalong, Nahkur, Koogimeister, UmeMi, Anee Kardinad, Simona Trading, Kratikeskus, Ökojuuksur, JJ Street, JUST Tants, fotograaf Annika Varusk, Funky Room, Samblaeh, SM Beauty, Groomersalong jt.

Võrumaa Arenduskeskus ja Eesti Töötukassa tutvustavad võimalusi ettevõtte käivitamiseks.

Kohtume kl 16.00-19.00 Rõpina mnt 12. KEIK(konverentsiruum III korrus) Võru linn

Vajalik eelregistreerimine

Täiendav info: www.vorumaa.ee ja www.keik.ee

ÜRITUS ON TASUTA

Võrumaa Arenduskeskus Eesti Töötukassa KEIK

Tule osale Alustava ettevõtja baaskoolitusel Võrus!

16.04-25.05.2020

Lisainfo ja registreerimine www.vorumaa.ee

Võrumaa Arenduskeskus

European Union Regional Development Fund

VÕRUMAA KUTSEHARIDUSKESKUS

Hea kooli kogu eluks!

18. MÄRTSIL KELL 10.00

AVATUD USTE PÄEV

Eelregistreerimine tel 785 0824
kaiu.zernand@vkhk.ee

Huvitavad töötavad ja ringkäigud õppehoonetes!

IT Puit Teenindus Metall

EKSKLUSIIVNE

Legendaarse basskitarristi Stu Hammi Euroopa turnee jõuab ka Võru linna

2. märtsil kell 20 esineb Võru Kandles legendaarne USA basskitarrist Stu Hamm, kes annab oma parimate hittide Euroopa turnee siin ainsa kontserdi Eestis.

Üle kolmekümne aasta maailma suurimate kitarrivirtuosidega koos musitseerinud Hamm naaseb Eestisse ja Võru kümneaastase vaheaja järel, bändikaaslasteks sakslastest tähed, kitarrist Torsten de Winkel ja trummar Felix Dehmelt. Aastatagast Võru kontserti on ta ise nimetanud üheks oma elu parimaks sooloesinemiseks, meenutades Eestit ja siinset publikut sooja tunde- ga.

Omal ajal prestiižse Berke- lee muusikakolledži lõpetanud ja sama kooli tähelepanuväär-

se vilistlase auhinna pälvinud Hamm on enim tuntud Steve Vai ja Joe Satriani pikaage- se bändikaaslasena nii albumitel kui ka kontserdituuridel. Elek- trilise basskitarri austajate jaoks on tegemist aga ühe mõjuka- ma ja hinnatuma mängijaga, samuti peetakse Hammi tänu tema meisterlikule *slap*-tehni- kale ja teedrajavale tööle kahe kae *tap*-stiilis üheks tehniliselt andekaimaks džäss/rokkbas- sistiks viimase kolmekümne aasta jooksul. Oma karjääri jooksul on ta avaldanud mit- meid silmapaistvaid soolobassi albumeid ning hulganisti bassi- õppevideoid.

Ühtlasi on ta ka ainus muu- sik, kes on võitnud ajakirja Guitar Player lugejate lemmiku

auhinna parima rokkbassisti ja parima džässbassisti kategoo- rias ühel ja samal aastal. Ja seda koguni kahel korral!

Juba paarkümmeend aastat on ta ringi rännanud kui hinnatud bassiõpetaja, inspi- reerides loendamatu hulgal basskitarrimängijaid üle terve maailma.

Maailmanimede eksklusiivseid kontserte on Võru Kandles toimunud varemgi. Nii näiteks esines siin tunamullu sügisel juba teist korda paljude festivalilavade magnet, klassi- kat, rokki ja poppi põimiv Da- gamba ning sama aasta kevadel USA tuntud folkrokkmuusik Austin Miller.

Ullis Guth

LISAINFO

• 2. märtsil saab Võru Kandles nautida parimaid ja armastatumaid palu nii Stu Hammi soolokarjäärist kui ka tema aegadest koos Joe Satriani ja Steve Vaiga. Ühtlasi toetab tuur tema uut sooloalbumit Artspoke.

• Rohkem infot Võru Kandle kodulehel ja Stu Hammi kodulehel ning Facebookis: www.vorukannel.ee, www.stuhamm.com, www.facebook.com/StuHammBass.

AINUS KONTSERT EESTIS

LEGENDARY STEVE VAI & JOE SATRIANI BASSIST

STU HAMM

GREATEST HITS EU TOUR 2020

TORSTEN DE WINKEL GUITAR

FELIX DEHMEL DRUMS

VÕRU KANDLES

ESMASPÄEV 02. MÄRTS KELL 20.00

PILET 15 EUROOT müügil Piletilevis, Võru Kandle kassas

MAXIMUM BOOKING Mark Bass HOTELL KUBIJA

www.vorukannel.ee

TASUB TEADA

Soodne võimalus liituda kaugküttega

Danpower Eesti AS tegeleb lisaks uutele liitumistele ka olemasolevate torustike rekonstrueerimisega, et vähendada soojuskadusid ja suurendada võrgu töökindlust. Kuna koostatakse kaugküttetorustike renoveerimiskava aastateks 2021–2022, ootab Danpower infot kõikidelt kinnistuomanikelt, kes kaugküttega liitumist kaaluvad.

Täpsemas fookuses on Luha tänava piirkonna ja Mäe tänava kinnistud, kus piirkonnas Danpower uurib torustike rekonstrueerimise mahtu. Mainitud piirkondadesse jäävate kinnistute omanikel tasub seega läbi mõelda oma olemasolevad ja tulevased kütelahendused, sest neil on hea võimalus 2021.–2022. aastal soovi korral kaugküttega liituda.

Kinnistud Luha tänava alguses. Soovi korral avaneb neil peagi võimalus kaugküttega liituda.

Foto: Ullis Guth

Julgustame meie poole pöörduma ka neid omanikke, kelle kinnistu läheduses esialgu küll kaugküttetorustikku pole, kuid kes oleksid kaugküttega liitumist huvitatud. Ühe sellise piirkonna mitmete huviliste algatusest võib edaspidi kujuneda kõiki rõõmustav ühisprojekt, sest võtame renoveerimislaane tehes arvesse ka liitumissoove. Seega selgub täpne renoveerimiskava alles pärast liitumissoovide välja selgitamist.

Liitumine

Iga ehitustöö tuleb hoolikalt ette planeerida ja seega on oluline arvestada rekonstrueerimisele lisanduvaid uusi liitumisi võimalikult varakult. Kõige soodsamad liitumistingimused saavutatakse siis, kui kogu liitumisprotsessi alustatakse vähe-

malt 1,5–2 aastat enne soovitud kütmise algust. Sellisel juhul jõuab planeerida kõige optimaalsema lahenduse ning taotleda toetust Keskkonnainvesteeringute Keskuselt. Liituja peaks meile oma soovist teada andma ja ära otsustama, millal ta alustab soojuse tarbimist. Soojusettevõtte võib ehitada välja ka soojussõlme ja võtta selle edaspidise hoolduse enda kanda. Majasise küttelehenduse jääb enamasti tulevase liituja teha. Väiksemate lahenduste korral saab ka siin soojusettevõtte appi tulla.

2020. aastal on oodata peaaegu 20 uut kaugküttega liitumist

Selleks aastaks on juba teada, milliste hoonete tarbeks Danpower kaugküttetorustikud ehitab. Tänavune ja varasem ehitustegevus loob selle aasta jooksul peaaegu 20 uuele hoonete võimaluse alustada mugava toa-

sooja tarbimist. Euroopa Liidu ühtekuuluvusfond toetab nende projektide elluviimist kuni 50% ulatuses, ülejäänud summa panustab Danpower oma vahenditest ning liitumistasudest.

Kaugküte on puhtaim ja tõhusaim viis kütta tiheasustusega piirkondades paiknevaid korter- ja eramaju, avalikke ja ärihooneid.

Juhul kui kinnistuomanikel on huvi keskkonnanahoidliku kaugküttega liituda, palume võtta ühendust Danpower Eesti müügi- ja kliendisuhete juhi Maire Udrasega e-posti aadressil Maire.Udras@danpower.de või helistada tel 5887 7226.

Maire Udras,
Danpower Eesti AS-i müügi- ja kliendisuhete juht

Eesti Töötukassa parim koostööpartner Võrumaal on OÜ Ilves Koolituskeskus

Eesti Töötukassa tänas eelmise aasta parimaid töötajaid ja koostööpartnereid ning kuulutas välja aasta 2019 alustava ettevõtja.

Võrumaa aasta koostööpartner on Võru linnas asuv OÜ Ilves Koolituskeskus, mis pakub tööklubi ja tööharjutuse teenust, meeskonna-, arvuti- ja esmaabikoolitusi ning on kujunenud paljudele inimestele omamoodi tugipunktiks.

2018. aastal loodud Ilves Koolituskeskuse asutajad on õed Ainika Suleva ja Maarika Ilves, kes tänavad töötukassat tunnustuse eest, samuti kõiki neid, kellega koostöös tunnustus saavutati. „See annab juurde jõudu ning motivatsiooni,“ ütlesid nad.

„Täname kõiki oma kliente, kellega koostöö on olnud sujuv. Täname kohalikke ettevõtteid, kes on tutvustanud oma tegevust ning julgustanud inimesi proovima ka ameteid, mis on senini olnud võõrad. Täname Võru linnavalitsust, kes on olnud toeks oma piirkonna klientidele. Hea tulemus on saavutatav koos tehes.“

Töötukassa juhatuse esimees Meelis Paavel ütles tänuüritusel tunnustuse saajatele, et hea koostöö ei tähenda meeldivaid koosviibimisi. „Koos-

Ilves Koolituskeskuse üks asutajaid Maarika Ilves ja töötukassa juhatuse esimees Meelis Paavel.

Foto: Eesti Töötukassa

töö tugevust näitab see, kuidas saadakse hakkama rasketes olukordades. Mul on hea meel, et meil on tugevad partnerid ja töötajad,“ sõnas ta.

Alustav ettevõtja 2019 on Põlvamaal elav Andi Jaaska, kelle ettevõtte OÜ MK-Metsatööd tegeleb metsatöödega: teeb

harvendusraie ja istutab metsa. Võrumaa aasta töötaja on oma piirkonna suurim töötaja – AS Antsla-Inno.

Töötukassa tänas töötajaid ja koostööpartnereid kaheksandat korda.

Ullis Guth

LUGEJA KIRI

Armsad hoolduspered, eestkostepere, lapsevõõrad ja pered, kelle peas liigub kaunis mõte pakkuda mõnele lapsele, kellel ei ole elus nii hästi läinud, kodusoojust, peretunnet, hoolt ja armastust.

See kiri on teile.

Mina ise olen olnud eestkostepere lapsevanem 11 aastat ja praegu kasvab meie peres kuus kasvatat. Nende aastate jooksul on kõike ette tulnud. On olnud kergemaid ja raskemaid aegu.

Üks asi, millest olen aru saanud, on see, et ainult armastusest ei piisa, on vaja ka teadmisi, oskusi, kogemusi. Ja eriti tähtis on olla teiste samasuguste peredega kontaktis. Rääkida, naerda ja kui vaja, ka nutta koos, toetada, lohutada, kiita. Seda kõike vajame meie ka, mitte ainult lapsed.

Mul on teile hea uudis! Koostöös sotsiaalkindlustusametiga, MTÜ-ga Igale Lapsele Pere ja kohaliku omavalitsusega on meil võimalus kord kuus kokku saada. Istuda kohvitassi taga, kuulata mõnd huvitavat ja õpetlikku perelugu ja toetada üksteist. Loomulikult on see peredele tasuta.

Jagatud mure muutub väiksemaks ja jagatud rõõm mitmekordseks.

Järgmine kohtumine toimub Võrus Kreutzwaldi 55 Pargikodu 18. märtsil kell 17

Päikest teie päevadesse ja julgustan teid meiega ühinema!

Lugupidamisega
Inge Ojala-Pihlaja

ENNETUSTEGEVUS

Kas sina tead, et erinevates olukordades (nt elutähtsate teenuste katkemisel, erakorraliste ilmaolude korral) peaksid iseseisvalt oma perega hakkama saama kuni seitse päeva?

Just seetõttu ongi Võrumaa heaolu foorumil kokku saanud selle valdkonna eksperdid, kes soovivad anda just Sulle kasulikke nõuandeid, kuidas ennast ja oma pereliikmeid paremini kaitsta ning ootamatusteks valmistuda.

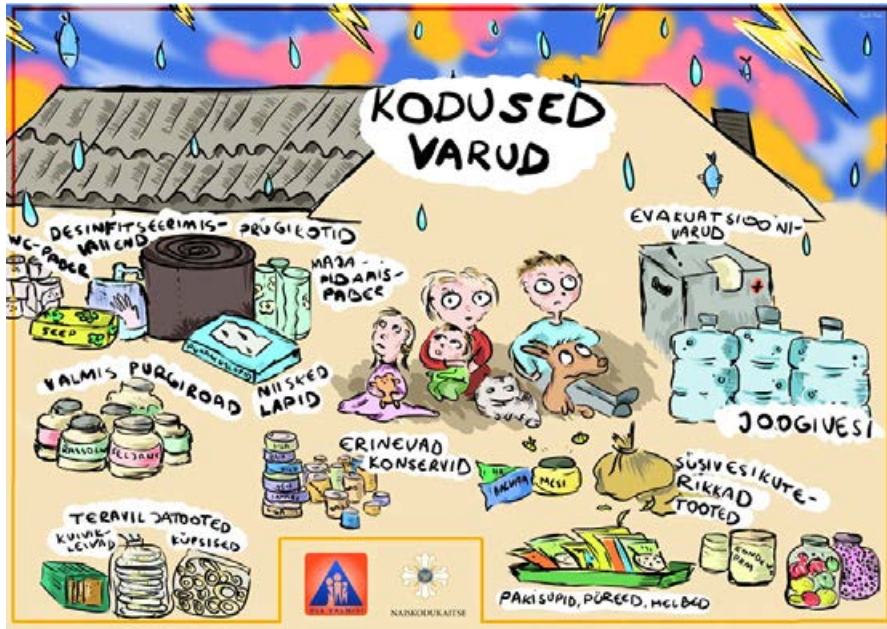
Alates veebruarist hakkab selles lehes ilmuma õpetlik artikkel, kus jagatakse õpetusi, et me tõesti vajaduse korral nädala iseseisvalt hakkama saaksime.

Esimene teemana soovime tutvustada koduseid varusid, mis peaksid igal inimesel alati valmis olema.

Mõtle läbi oma pere vajadused ja toidueelistused ning sellest lähtuvalt on kergem otsustada, milliseid vahendeid ja varusid peaks just Sinu kodus olema. Mõtle läbi ka olukord, kui sa ei saa kodust lahkuda, kauplused ei ole avatud või muud elutähtsad teenused ei toimi.

Oluline on läbi mõelda ka see, kus hakkad varusid hoidma, et need kiiresti ja kergelt kätte saada.

Varusid tuleb regulaarselt uuendada, et kui neid hädaolukorras vaja lä-

heb, ei ootaks ees ebameeldivaid üllatusi.

Lisainfot koguste ja soovitude kohta loe www.kriis.ee lehelt ja „Ole valmis!“ mobiilirakendusest.

Iga teema juures on võimalik osaleda lugejamängus. Kõigi õigesti vastanute vahel lähevad loosi auhinnad. Aasta lõpus loosime kõikidele küsimustele õigesti vastanute vahel välja peauhinna.

Esimene lugejamängu küsimus: mitu liitrit joogivett tuleb varuda inimese kohta ööpäevas?

Küsimusele saad vastata lingil <http://bit.do/olevalmis1> või saates kirja aadressile NKK Ole Valmis, Karja 24, Võru linn 65606

<http://bit.do/olevalmis1>

OLE VALMIS!

VÕRUMAA VAEGKUULJATE ÜHING

- Oleme toeks Võrumaa kuulmislangusega inimestele ja nende pereliikmetele.
- Anname nõu, kuidas parandada oma elukvaliteeti ja elada edasi täisväärtuslikku elu.
- Anname nõu, milliseid kuulmisabivahendeid on olemas ja kuidas neid kasutada.
- Korraldame teabepäevi kuulmise ja tervisega seotud teemadel.
- Korraldame kohtumisi, väljasõite ja õppepäevi.
- Teeme koostööd Võrumaa kohalike omavalitsuste, kultuuriasutuste ja teiste ettevõtetega, et meie liikmed saaksid senisest parema ligipääsu teenustele ja toodetele. Samuti annavad erinevad ettevõtted ühingu liikmetele liikmekaardi alusel soodustusi.

Ära jää oma muredega üksi, vaid tule ja jaga neid meiega!

Meiega saab kontakti:
internetis <http://www.vaegkuuljad.eu>
Facebookis <https://www.facebook.com/vorumaavaegkuuljad/>
e-posti teel info@vaegkuuljad.eu
telefonitsi 5554 6228 (õhtuti) või SMS.

FESTIVALI EEL

Võru pärimustantsu festival on linna ühine suvesündmus

Võru pärimustantsu festival on Eestimaa tantsijate oodatud suvesündmus, mil linn täitub võõrkeeli kõnelevate külalistega, kelle kaasatoodud tantsulaulud paljusid köidavad.

Me saame kõige mugavamal viisil osa maailma kultuurist. Alati on festivali korraldajad eri ilmakaartest külla kutsunud kuus-seitse värvikat välisrühma. Korraldajad on tänulikud kõigile, kes on mõistnud meie ühise suurürituse vajalikkust ja aidanud kaasa selle kordaminekule.

XXVI Võru pärimustantsu festival toimub 9.–12. juulil 2020. Juulikuul teisel nädalavahetusel astuvad väliskülalised ja arvukad Eestimaa tantsurühmad üles mitmel linna festivalilaval ja maakonna kaunimates esine-mispaikades.

Hea pärimustantsu festivalist hoolija!

Kui sa tunnend soovi toetada meie ühise festivali käekäiku, siis oled oodatud korraldustoimkonna vabatahtlike ridadesse. Suur üritus vajab palju abikäsi. Tööülesandeid on mitmesuguseid: programmi rikastamine – oma idee, kogunisti uue tava väljapakumise ja teostamine, festivali ettevalmistamine, esinemislavade ettevalmistamine, linna dekoreerimine, sündmuse käigu toetamine, külaliste abistamine liikumisel linnas ja

TULE JA SAA OSA EESTI AINUKESSE IGA-AASTASE DIOFFI KVALITEEDIMÄRGIGA TANTSUFESTIVALI TELGITAGUSTEST!

maakonnas, linna tutvustamine nii väliskülalistele kui ka Eestist pärit esinejatele ja palju muud.

Tule ja vaata ise, kuidas festival sinu toel veel paremaks

muutub. Pane oma nimi kirja <https://vorufolkloor.ee/registreerimine/>.

Koostööle kutsub festivali toimkonna nimel **Tiia Must**

Festival tutvustab: tulekul on Võru VI kodukohvikute päev

Kallid kodukohvikupidajad ja uued tulijad! Meil on rõõm teatada, et **11. ja 12. juulil 2020** on Võru pärimustantsu festivali ajal taas **VÕRU KOHVIKUTE PÄEV!**

Osalema on oodatud kõik: nii Võru linnas elmistel festivalidel tegutsenud kui ka uued toidupakkujad, kes esimest korda seks puhuks oma kohviku avavad.

Kohvikupidaja, pane ennast kirja hiljemalt 1. märtsiks 2020 Võru pärimustantsu festivali kodulehel <https://vorufolkloor.ee/registreerimine/>.

Võta osa, kui:

- armastad head Eesti toitu;
- sul on elukoht Võrus koos kohvikuks kohandatava hooviga;
- tunnend kedagi, kellega koos Võrus kohvikut pidada;
- oled soovijatele valmis toitu pakkuma vähemalt kaheksa tundi.

Maikuu algupoolel kohtume kohvikupidajatega, et koos ideed läbi arutada ja korraldusküsimustes kokku leppida. Kohvikuid tutvustame Võru pärimustantsu festivali Facebooki lehel, festivali kodulehel ja trükistes. Võru Linna Lehes avaldame kaardi, mille järgi saab kohvikud üles leida. Igal aastal on kohvikute päev äratanud meedias suurt huvi.

Võru kodukohvikud väärtustavad kohalikku toorainet ja toidutegemise tavaid. Menüüs on *uma ja hää*, puhtast looduslikust allikast pärit eesti toit. Meie veel liigirikkad rohumaad, viljakad põllud, külluslikud metsad, rabad ja sood, meri, järved, jõed annavad laudadele ehedat meelehead neljal aastaajal.

Täpsem info:
Tiina-Mai Küppar,
e-post: kodukohvikudvoru@gmail.com,
tel 5594 4457

KUTSE TANTSULE

Uued tantsutreenerid toovad Võru linna põnevust ja originaalsust

Möödunud aastal ukseid avanud JJ-Streeti tantsukooli Võru stuudio ei ole uus mitte üksnes värske ruumide poolest, vaid üllatustest tulvil on ka treenerite read. Nimelt juhendavad alates jaanuarist lisaks peatreener Mari Venskile tänavatantsutunde Tartust pärit treenerid Anneli Kõrvel ja Markus Tõnissaar, kellel on noortele varuks suured plaanid.

Tartust pärit Kõrvel ja Tõnissaar on trennikaaslased olnud ligi kümme aastat, mõlemad ühendab siiras huvi tänavakultuuri edendamise vastu ning noorte õpetamine. Taskud on kummalgi täis mitmesuguseid kogemusi ja oskusi: Markuse põhistiil on breik, aga ta valdab ka poppingut, hiphoppi ja krumpi. Seevastu Kõrvel on meister hiphopis, kuid valdab ka poppingut. Mõlemad on hiljuti toonud häid tulemusi nii Eesti kui ka välisvõistlustelt. Tõnissaar võitis möödunud aasta lõpus esikoha Leedus rahvusvahelisel tantsuvõistlusel Lithuanian Cup. Kõrvel saavutas Eesti võistlusel Spotlight Challenge esikoha hiphopi duo kategoorias ja pronksi soolona.

Uute treenerite huvid ei piirdu üksnes tantsuga, kuid on sellega tihedalt seotud. Tõnissaar on südameasjaks võtnud muusika tegemise, luues hiphopi tausta mitmetele lugudele, mille järgi ka ise trenni teeb. Kõrvelit huvitab ettevõtlus ning tal on käsil ärikorraldusspetsialisti viimased kursused. Ühtlasi vedas Kõrvel möödunud aastal eest tantsuvõistluste sarja Jam of The Year ning aitas nii mõnelgi noorel kirjutada oma elu esimese projekti. Kõrvelile on oluline ka vene keelt kõnelevatele noortele oma tantsutrupi loomine, sest tal endal on vene juured ning ta teab, et keelebarjäär takistab sageli trennis käimise alustamist.

Eesti tantsuella soovivad Võru uued treenerid tuua rohkem originaalsust ja isikupära. „Minu jaoks on Eestis liiga palju piirides mõtlemist ja teistega võrdlemist, noored kardavad olla nemad ise. Minu teekonna kõige suurem eesmärk on olnud aidata noortel leida just ennast ning saavutada oma maksimumaalse potentsiaal,“ selgitas

Jaanuarist Võrus tegutsevad tantsutreenerid Anneli Kõrvel ja Markus Tõnissaar.

Foto: Artūrs Pavlov

Kõrvel. Seevastu Tõnissaar tunneb, et breik on Eestis väljasuremise ohus ning tahab hoida elus arusaama, et ka noormehed võivad tantsuga kaugele jõuda. „Breik on alahinnatud ja inimesed ei tunne selle stiili tegelikku olemust. Mina soovin inimeste teadmisi selles valdkonnas parandada,“ rääkis Tõnissaar.

Uued treeningud Võrus on avatud kõigile huvilistele ning tuleb vaid proovima tulla. Kõrvel ja Tõnissaar ütlesid, et neil on Võru noortesse suur usk ning linnas on olemas õige

energia. Plaanis on teha mitu kava, millega Eestis võistlustel üles astuda. „Kindlasti on eesmärk parandada õpilastel veel vähma, painduvust ja jõudu, mis on tantsimises tulemuste toomiseks ühed tähtsaimad eeldused,“ lausub Kõrvel. „Siiani on õpilased positiivse olekuga jätnud mulle sooja tunde, trennis tehakse hästi kaasa ja pärast harjutatakse ka iseseisvalt,“ lisas Tõnissaar.

Mari Venski,
JJ-Street Company

VÕRU LINNA TUNNUSTUS

Foto: Andri Tallo

► Aasta 2019 noor **Karl Jõrgen Lööper**

Karl Jõrgen Lööper on ettevõtlik, hooliv, õppimist ja aktiivset eluviisi ning keskkonda väärtustav Võru Gümnaasiumi abiturient, kes on eeskujuks nii kaasõpilastele, õpetajatele ja teistele koolitöötajatele kui ka tervele kogukonnale.

Tänu pidevale arengule on Karl Jõrgen mitmekülgne, ta märkab kõiki ja kõike, jõuab kõikjale ja igale poole ning tegeleb edukalt paljude asjadega. Lisaks suurepärasele tulemus-tele õppetöös ja ettevõtlusõppes ning suurele panusele koolielu edendamisse jõuab ta professionaalsel tasemel mängida jalgpalli, trennida kohalikul tasemel tulevase sporditäh-tila, laulda kooli segakooris, käia koolimuusikali proovides, aidata kohalikku ettevõtet turundustegevustes ning teha palju muudki. Kokkuvõttes võib öelda, et Karl Jõrgen on silma-

paistev Võru noor, kes suhtub endasse ja teistesse lugupidavalt ja hoolivalt, on teadlik oma kohustustest ja võetud vastutusest, on koostööaldis, motiveeritud ja loov, iseseisev ja hästi kohanev ning hea suhtleja.

Sestap pole ka ime, et 2019. aasta kevadel valiti Karl Jõrgen kooli õpilasesinduse Mõisa ehk Mõistlike Õpilaste Iseseisva Seltsi juhiks ehk mõisnikuks. Koos on korraldatud terve hulk huvitavaid üritusi. Otsekui selle tõestuseks pälvis MÕIS Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Eesti Noorsootöö Keskuse tunnustuse kategoorias „Aasta õpilasesindus 2019“ (loe ka lk 11).

Samuti oli Karl Jõrgen mul- lu üks tunnustuskonkursi „Hea eeskugu 2019“ ning Haridus- ja Teadusministeeriumi ettevõtlusõppe programmi tunnustuskonkursi „Ettevõtlik õpilane 2019“ säravamaid nominente.

- Uue algatusena toimus 2019. aasta aprillis Võru Gümnaasiumis tervisekuu, millest võtsid osa paljud koolipere liikmed. Nt kõnniti ühe kuu jooksul kokku ligi 1600 km ja joosti ligi 3000 km. Lisaks korraldas ta kosmonautika-päeva, kus võistlustulle astusid kõikide klasside noormehed ja õpetajad.
- Mullu sügisel osaleti maailmakoristuspäeval ja koos kogukonnaga pajudel istutamistalgutel Koreli oja kaldal.
- Karl Jõrgen on korraldanud kaasõpilastele mitmeid kinoõhtuid ehk loonud kooli uue traditsioonilise ürituse, samuti toimus tema eestvedamisel üle-eestilisel muusika-nädalal koolis muusikaviktoriin. Ülemaailmse toidupäeva raames kogus ta koos teistega toidupangale ligi 75 kg toiduaineid.
- Mullu sügisel korraldas Karl Jõrgen ülekoollise tagasisi-deküsitluse, et uurida, millega kaasõpilased on rahul ja mida saaks koolis veel paremini teha. Saadud tagasiside tulemusena avati koolis kokaklubi.
- Karl Jõrgeni algatusel loodi ettevõtlikkuskalkulaator, mille eesmärk on suurendada õpilaste koolielus osalemise aktiivsust.

Loe ka lk 8, 9 ja 10

VÕRU LINNA TUNNUSTUS

► Aasta 2019 ettevõtja Raul Kell

Füüsilisest isikust ettevõtja Raul Kell on sõiduõpetaja, kes oma vastutusrikkast ametit pidanud juba ligi 40 aastat. 2009. aastal asutas ta Tugev Partner OÜ, mille kaubamärgid on Võrumaa Autokool ja Põlvamaa Autokool ning mille põhitegevus on mootorsõidukijuhtide koolitamine. Tänu Rauli eestvedamisele avati Võrus mullu ainulaadne ja üks suuremaid õppesõiduväljakuid Eestis. Uuel tasemel õppesõiduplats aitab kindlustada siinsete koolitajate konku-

rentsi võimet ja Võru piirkonna positsiooni riiklike sõidueksamite ettevalmistajana.

Võrumaal tegutseva aktiivse ettevõtjana on Raul olnud aastaid hea koostööpartner erinevatele organisatsioonidele, püüdes oma kodukanti ikka suuremasse pilti tuua. Võrumaa Autokooli kõrget taset, kompetentsust ja töökorraldust noorte sõidukijuhtide koolitamisel on korduvalt esile tõstnud ja tunnustanud ka Maanteeamet.

Sõiduõpetaja Raul Kell Võru uuel õppesõiduväljakul oma igapäevatööd tegemas.

Foto: Ullis Guth

► Aasta 2019 koostööpartner Kadri Moppel

Kadri Moppel on juba pikaaegne turismivaldkonnas tegutseja, kes peab tähtsaks õppimist ja kogemustele tuginedes uute lahenduste rakendamist. Ta on võtnud südameasjaks, et maakond ja maakonna keskus Võru linn oleks nähtav ja alati pildis!

Kõige paremini iseloomustavad Kadrit tema töös lausepaar „Nii äge! Teeme ära!“.

Alati positiivne, teotahteline ja ideedest pakutav, on ta väga hea meeskonnaliige ja koostööpartner, kellega on alati tore asju ette võtta. Mõttetalgutel ja ideede genereerimisel kuulab ta teiste arvamusi, analüüsib neid ja lisab alati oma väärt mõtteid. Lisaks ideede genereerimisele käärleb ta ka ise käised üles, on alati hingega asja juures ning teeb tihti rohkemgi kui temalt oodatakse. Ta oskab näha suurt pilti, seda tükkideks jagada ning

Kadri Moppel tööpostil.

Foto: Ullis Guth

hiljem lihtsaks ja arusaadavaks tervikuks tagasi kokku panna.

► Aasta 2019 mittetulundusühing MTÜ Võru Loomeselts

Liiva-ATE koridor Võru galeriide tuuri aegu, seintel oma kunstnike maalid.

Foto: Janne Veetõusme

Pisut vähem kui poolteist aastat tagasi vallutas aastaid tühjalt seisnud Liiva 11a aadressil asuva maja teise korruse kamp MTÜ Võru Loomeseltsi tiiva all tegutsevaid kunstnikke, õmblejaid, keraamikuid ja teisi loomeinimesi. Liiva-ATE on oma ateljeede ning stuudiodega eelkõige loomeinimeste tööpaik, mis pole kogu aeg avalikkusele avatud. Sellegipoolest avatakse oma uksi aina rohkem linnarahvale – korraldatakse kunsti-, keraamika- ja käsitööga seotud töötubasid ning huviringe. Liiva-ATE kujul on sündinud piirkondlik loomerahva kohtumiskoht, kus loominguliste inimeste koosviibimise ja toimetamise sümbioosist on lühikese ajaga tekkinud mitmeid koostöövorme.

Samuti korraldatakse MTÜ Võru Loomeseltsi eestvedamisel ka populaarset džässmuusika ürituste sarja – Võru Jazziklubi, millel möödunud aastal täitis juba viies tegutsemisaasta ning mille raames on nii iseseisvalt kui ka koostöös Eesti Jazzliiduga leidnud Võrus aset üle poole saja kontserdi, kus esinenud professionaalseid džässkollektiive kodumaalt ja kaugemaltki. Nõnda on Võru Jazziklubi muutunud väga oluliseks kontserdipaigaks nii Lõuna-Eesti publikule kui ka Eesti muusikutele.

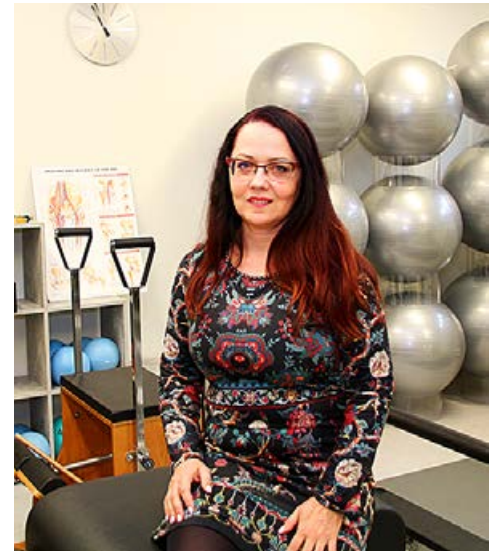
Jääb vaid üle oodata uusi vibratsioone Võru kultuuri- ja kunstielus.

► Aasta 2019 ettevõtja Kati Kornel

Kati Kornel on Kati Pilatase Studio (Versit OÜ) omanik ning looja, kes investeerinud Võru rahva tervisesse, küsimata selle eest ei toetust ega abi. Alates eelmisest aastast on tänu tema tegevusele Võrus Eesti suurim klassikalise pilatase treeningusüsteemi studio rühmatreeninguteks, ent antakse ka eratunde. Koos kaasa on ta rajanud Võru endise polikliiniku hoonesse ideaalsed treeningutingimused.

Kati stuudios käib nädalas hulga Võru inimesi, kelle tervist ning heaolu ta edendab, ning kuna vastava kvalifikatsiooni ja kogemusega treenereid on Eestis vaid kümmekond, juhendab ta kõiki tunde ise. Seejuures on ta võrulaste tervise, heaolu ja täisväärtusliku elukvaliteedi paremaks tagamiseks ennast oma raha eest koolitanud üle tuhande tunni.

Tema kohta öeldakse: väga tubli ja pühendunud naine, kes aitab professionaalselt juhendades inimesi n-ö õigesse asendisse sattida. Tema trennid on väga populaarsed ja tulemuslikud. Arstid soovivad!

Kati Kornel oma stuudios.

Foto: Ullis Guth

► Aasta 2019 eriauhind: Võrumaa Talupidajate Liit

Mullu suvel valmis Võrumaa Talupidajate Liidu ja kaubamärgi UMA MEKK eestvedamisel ning Vana-Võrumaa juustutootjate koostöös ilmselt senini suurim sõir maailmas – Võrumaa talunike kingitus Võru linnarahvale linna 235. sünnipäevaks.

Kindlasti suurim ja pikim sõir Eestis ka-

lus 106 kg (235 naela, nagu Võru linnal aastaid) ja oli 4 x 1,5 meetrit pikk. Selle valmistamiseks kulus 120 kg kohupiima, lisaks munad, või ja köömned, nagu korralikule sõirale kohane.

Linnapäevade rongkäik kandis sõira Võru linna keskvaljakule, kus see lahti lõigati ning linnarahvale ja külalistele mekkida anti.

Pidulised maiustavad linna keskvaljakul hiigelsõira.

Foto: Ullis Guth

► Aasta 2019 toetaja Roland Lust

Roland Lust on vastutulelik ettevõtja, kes andis oma Liiva 11a aadressil asuvad äriruumid rendile loomeinimestele, teadmata, mis päriselt saama hakkab. Ta tegi hoones korraliku remondi ja ehitas loomerahvale ühisköögi ning küsis neilt esimesel aastal vaid minimaalset omaosalust. Nii lõi ta ehk eneselegi teadmata väga viljaka pinnase, kus nüüd saavad idaneda ja suureks kasvada loomeinimeste ideed ja ühisprojektid. Tänu tema vastutulelikkusele sündis Liiva-ATE.

Ettevõtja ja kohaliku kultuuri toetaja Roland Lust.

Foto: Ullis Guth

VÕRU LINNA TUNNUSTUS

► Aasta 2019 ettevõtte AS Lõuna-Eesti Haigla

Meegomäe külas keset looduslikult kaunist männimetsa paiknev Lõuna-Eesti haigla on kõrgel tasemel eriarstiabi ja sotsiaalhoolekan- de teenust osutav tervishoiuasutus. Sünnilt nõukogudeaegne, on selle sisu nüüdisaegne ja pidevalt arenev, boonuseks haiglaakendest avanen looduslikult kaunis vaade.

Arvestatava häälega ja aktiivse kaasaraaki- jana Eesti tervishoiu kujundamises on Lõuna- Eesti haigla ka suurim tööandja Kagu-Eestis. Siin on 11 osakonda ja tütarettevõtete kokku ligi pooltuhat töötajat, noorenev ja õpihimi-

line ning tervisest hooliv personal ning laialt tunnustatud praktikabaas, samuti kiireima reageerimisvõimega kiirabi ja head taastusravi võimalused.

Inimelude päästmise ja inimeste ravimise kõrval on haiglal täita ka vastutusrikas õpetaja roll: nii nõustatakse noori, korraldatakse perekooli, terviseleenguid koolides, karjääripäevi ja lasteialaste ringkäike, haiglas käivad töövarjud ning tegutsevad vabatahtlikud.

Tänavusest aastast ollakse ainuke Kagu- Eesti haigla, kus saab sünnitada.

Keset kaunist männimetsa paiknev Lõuna-Eesti haigla.

Foto: Ullis Guth

► Aasta 2019 tervishoiu- ja sotsiaaltöötaja Lilia Leppsaar

Lilia Leppsaar on Lõuna-Eesti haigla õendus- abikeskuse juhataja, kes olnud linna sotsiaal- töösakonnale väga hea koostööpartner läbi paljude aastate.

Õendusabikeskuse hea töö toetab igati Võru linnas tehtavat sotsiaaltööd. Koostöös Liliaga on linna sotsiaaltöösakond saanud hakkama kliente puudutavate keeruliste olu- kordadega.

Alati mõistev, arvestav ja vastutulelik, on Lilia orienteeritud leidma parimaid lahendusi, valmis vajaduse korral tegema kompromisse ning oskab läheneda igale ühisele kliendile juhtumipõhiselt.

Kui sotsiaaltöös räägitakse valdkonda- devahelise koostöö olulisusest, siis linna sotsiaaltöösakonna ühine toimetamine haigla õendusabikeskusega on selle parim näide.

Lilia Leppsaar oma töölaua taga.

Foto: Ullis Guth

► Aasta 2019 heategija Toomas Palu

Toomas Palu on MTÜ Koos Laste Heaks juhatuse liige ja tegevjuht, kes on juba kaks aastat aidanud mitmekesistada ja täiendada Võru linna vähekind- lustatud lastega perede toidu- lauda. Tema kaasabil saavad kaks korda aastas toidulauale täiendust korraga 30 lastega pe- ret. Majanduslikult kehvajärjel olevatele peredele on see olnud suur abi ja toetus. Asjaosalised tänavad Toomast korrektse ja usaldusliku asjaajamise ning alati positiivse suhtumise eest! Tema tegevus Võru linna koda- nike heaks on igati tunnustust väärt!

Toomas Palu tunamullu USA suursaadiku vastuvõtul.

Foto: erakogu

► Aasta 2019 kultuuriasutus Võrumaa Keskraamatukogu

Võru linnavalitsuse hallatav Võrumaa Keskraa- matukogu on asutus, mis maakonnaraamatuko- guna korraldab 37 Võru maakonnas asuva raa- matukogu tööd väga erinevates valdkondades.

Muu hulgas tagatakse elanikele juurdepääs kõikvõimalikule infole ja avalikele andmebaa- sidele, toetatakse elukestvat õppimist ja enese- täiendamist, arendatakse koduloolist andme- baasi ning säilitatakse ja pakutakse lugejale mitmesuguseid väljaandeid. Viimastega saab tutvuda kohapeal, ent pakutakse ka tasuta koju- laenutust, samuti teabele juurdepääsu interneti kaudu.

Jüri tn 54 hoone kahel korrusel paiknev raamatukogu on jagatud kaheks: II korrusel asu- vad lasteosakond ja mõtetuba ning III korrusel täiskasvanute teenindussaalid, kus saab vaadata näitusi ja korraldatakse seminare, loenguid, kohtumisi kirjanikega ja raamatuesitlusi ning pakutakse muid arendava ajaveetmise võimalusi. Lisaks laenutatakse lasteraamatuid ka Võru laste- aedade juurde loodud välisteeninduspunktid.

Mullu kasutas Võrumaa Keskraamatukogu teenuseid 6148 inimest, sh 2236 last. Raamatu- kogus käidi 103 128 korda ja koju laenati 180 729 väljaannet. Oli 245 näitust ja väljapanekut ning 206 üritust, millel oli kokku tuhandeid osalejaid.

HUVITAV TEADA

Võrumaa Keskraamatukogu

- asub Võrus Jüri tn 54 hoones II ja III korrusel, kokku on raamatukogu kasu- tuses 1481,28 m² põrandapinda;
- võttis esimese rahvaraamatukoguna Eestis 1995. aastal kasutusele automa- tiseeritud raamatukoguprogrammi Kirjasto 3000;
- võttis 2004. aasta alguses kasutusele tarkvaraprogrammi RIKS ning alustas sama aasta mais elektroonilist kojulae- nutamist;
- võimaldab veebilahenduse RIKSWEB abil teha otsinguid raamatukogu fondis olevast kirjandusest, pikendada ja reser- veerida väljaandeid;
- laenutab koju raamatuid, CDsid, heliraa- matuid ning vinüülplaate;
- kogub ja säilitab Võrumaad puudutavaid väljaandeid ning koostab koduloolist andmebaasi.

Igapäevaelu Võrumaa Keskraamatukogu teenindussalis.

Foto: Ullis Guth

► Aasta 2019 uus tulija auto- ja tehnikakeskus (Räpina mnt 18a)

2019. suve keskel avas Tartu Salome Auto AS Võrus 2400-ruutmeetrise ja ligikaudu kaks miljonit eurot maksma läinud autokeskuse. Tegemist on esimese nüüdisaegse autosalongiga Võrus. Uues automaailmas asuvad varuosaa- keskus, KIA ja Peugeot' esindused ning nende automarkide garantiihoolde ja remont. Peale selle on majas autoteenindus ja pesula.

Tartu firma annab kohapeal tööd tosinale inimesele ning on elavdanud siinset autotur- gu. Uues auto- ja tehnikakeskuses on veel kinnitussvahendite, tööriistade ja hoolduske- mikaalide müügiga tegelev Würth AS ning tehnõulevaatuspunkt.

Nüüdisaegne autokeskus Võru linnas Räpina maanteel.

Foto: Ullis Guth

HUVITAV TEADA

Toomas Palu endast:

Olen töötanud Eesti Televisioonis režissöö- rina, siis Eesti Telefilmis direktorina. Seejärel Kultuuriministeeriumis rahvakultuuri keskuse direktorina, korraldasime kultuurimajade tegevust, ülevaatusi ja laulu- ja tantsupidusid.

1994 määrati mind ÜRO lastefondi UNICEF esindajaks Eestis. Olen külastanud 78 riiki ja mõnda neist kaks-kolm, kuid paljusid ka 40–50 korda. Korraldasime suvelaagreid õpilastele, rääkisime neile nende õigustest ja ka kohustustest. Õpilased müüsid UNICEFi jõulukaarte ja parimad said meilt kingiks jalgratta. Kokku jagasime Eestis üle 700 jalgratta.

Korraldasime ka linnaametnikele, õpetaja- tele sotsiaal- ja lastekaitsetöötajatele täien- duskoolitusi. Palusime kõikidel linnadelt ettepanekuid selle kohta, keda tunnustada,

kes on teinud midagi head laste heaks, ja Toompea lossi Valges saalis andsime igal aastal üle Sinilinnu aastapreemiad.

Lisaks andsime välja ka ÜRO UNICEFi laste- ja noortesõbralike linnade sertifikaate. Aastal 2012 pälvis ka Võru linn oma hooliva suhtu- mise eest laste- ja noortesõbraliku linna tiitli.

Alates 2014 olen juhtinud MTÜd Koos Laste Heaks, mis abistab majandusraskustes perede lapsi. Oleme igal aastal püüdnud natukenegi aidata neid peresid, et rikastada laste toidulauda. Lisaks oleme jaganud ka pesupesemiskapsleid, õppevahendeid, kooli- kotte jne.

Kõik see on saanud võimalikuks ainult tänu sellele, et meie koostööpartnerid ei ole ükskõiksed ja on valmis koostööks.

Tahan väga tänada Võru linna hea koostöö eest nii UNICEFi aegadel kui ka nüüd. VÕRU LINN ON HOOLIV!

VÕRU LINNA TUNNUSTUS

► Aasta 2019 kultuuritegelane **Signe Rõõmus**

Signe Rõõmus koori juhendamas.

Foto: Marianne Mett

Signe Rõõmus on koorijuht ja muusikaõpetaja, kelle juhendatud kollektiivid on laulurahva suursündmusele – üldlaulupeole – alati pääsenud kõrgete punktide ja hindajate väga positiivse tagasisidega. Möödunud aastal sai tänu temale uue hingamise Võru meeskoor, mis sel aastal järjest uut jõudu kogub ja aina nooreneb. Peale selle on ta aastaid aktiivselt kaasa löönud Võru pärimustantsu festivali korraldamisel, olles noorte vabatahtlike kaasaja ja seeläbi ka festivali noorendaja.

Tema õpilased on aktiivsed noored kodulinna, aga ka kaugemal (nt dirigent Kuno Kerge). Signe seisab säravana Tempera koori, Võru Meeskoori ning mitme koolikoori ees. Tema kokkupanud kontserdikavad on mitmekesised, terviklikud, huvitavad ning saadavad publiku tee enamasti heade lendlevate mõtetega.

► Aasta 2019 sporditegelane **Külli Leola**

Külli Leola on musternäide inimesest, kes teeb ja jõuab palju, kuid jääb seejuures peaaegu alati tagaplaanile. Tulnud tosin aastat tagasi Tartust Võrru, on ta teinud paljuskü nähtamatut, ent tänuväärset taustatööd siinse spordielu edendamiseks. See sisaldab igakülgset abi kümnete ja kümnete ürituste korraldamisel ning nende jäädvustamisel, samuti erinevate reklaamide ja Võru Linna Lehe spordikülgede kujundamisel. Siinkohal polegi muud öelda, kui töö kiidab tegijat. Nüüdseks on Küllist saanud Võru linna fänn, kes on oma aktiivse hoiaku ja mitmekülgse tegevusega Võru linna spordielu panustanud juba praegu rohkem kui paljud teised pikkade aastakümnete jooksul.

Aktiivne Võru spordielu edendaja ja taustajõud Külli Leola.

Foto: Ullis Guth

KUU PILDIS

Võru Biathloni laskesuusatajate imeline esinemine MK-etapil

Võru Biathloni ridadesse kuuluvad Regina Oja ja Rene Zahkna tegid sel hooajal laskesuusatamise maailmakarikasarjas juba teise imelise esituse, kui saavutasid 25. jaanuaril Sloveenias Pokljukas peetud kuuendal etapil paarissegateatesõidus teise koha. See on Eesti laskesuusatajate läbi aegade parim teatesõidus saavutatud koht!

Kokku kasutasid Oja ja Zahkna vaid kolme varupadrunit, esikoha saanud Prantsusmaast jäi neid lahutama vaid 5,9 sekundit.

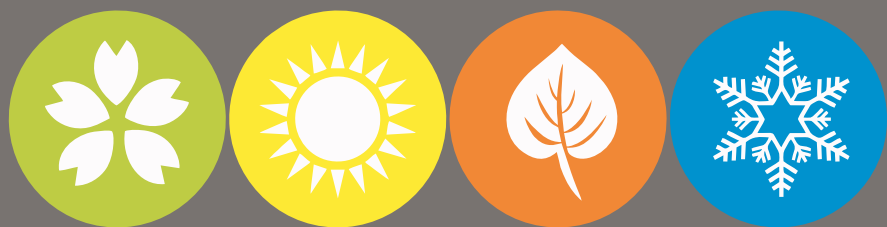
MK-sarja avaetapil Rootsis Östersundis olid Oja ja Zahkna paarissegateatesõidus viiendad.

Õnnelikud Regina Oja ja Rene Zahkna nautimas oma esimest MK-sarja poodiumikohta.

Foto: Eesti Laskesuusatamise Föderatsioon

VÕRUMAA SPORDILIIT

VÕRUMAA MÄNGUD

Võrumaa Mängud, aastaringne liikumissari võrumaalastele, sai Võrumaa Spordiliidu vedamisel alguse 2008. aastal, mil pikkade traditsioonidega Võrumaa spordiüritused olid oma värskest kaotamas ning inimestele enam sidusust ei tekitanud. Kui üritused ühtsesse kalendrisse said kogutud, kujuneski välja mitmekülgsete võimalustega aastaringne tervise- ja harrastusspordisari, et motiveerida inimesi liikuma nii iseseisvalt kui ka kambakesi suurematel ühisüritustel.

Võrumaa Mängud said hoo sisse regulaarsete, individuaalset liikumist pakkuvate tervisepäevakutega näiteks Kubijal. Lisaks päevakutele kuuluvad Võrumaa Mängude kalendrisse näiteks ka Võrumaa suusasari, pikamaajooksude sari, staadionijooksude sari, orienteerumiskolmapäevakud, Haanja Rattaklubi ja Hauka Veloklubi rattasarjad, suvevolle, Georg Otsa mälestusvõistlus pikamaaujumises, Rõuge rattamaraton, Haanja100 sari, Vohandu maraton ja Setomaa suusasari. Kalendrisse võivad oma ürituse pakkuda kõik korraldajad – tingimus on vaid, et see on avatud kõigile. Näiteks Võru inimene ei pea osalema vaid Võru linnas toimuvatel üritustel, vaid ta on oodatud ka kõikidesse teistesse paikadesse. Jätuks vaid motivatsiooni need kohad üles leida ja mitmekülgset arendada.

Kui sarja esimesel aastal sai oma osaluse kirja panna vaid korraldaja juures, siis juba 2009. aastal soetati Leaderi meetmest saadud toetuse abil väiksed kiipkaardid (SI-kaardid), mille iga soovija sai endale spordiliidust küsida. Korraldajad asendusid elektrooniliste registreerimisjaamadega, mis püüavad pilku koos erksate reklaamialustega. Just seal saab kaardikesega osaluse ära piisutada. Kaardid kehtivad ka

Liikuma! Vahet ei ole, kas üksi, sõprade ...

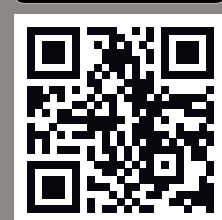
Võrumaa Mängude restart ehk lumetu talve spordipäev 1. veebruaril Kubijal.

praegu, aga kuna inimese parimaks sõbraks muutus aastatega nutitelefon, oli paras aeg luua lisaväärtusena ka Võrumaa Mängude telefonirakendus: 2014. aastal android- ja alates 2019. aastast ka Apple'i telefonidele. Nüüd on tarvis rakendus Võrumaa Nutimängud oma telefoni alla laadida, see spordiringile kaasa võtta, rajalt või ürituse keskusest ruutkoodiga tahvel üles leida, seda rakendusega pildistada ning osalus ongi registreeritud. Lihtne!

Et olla täisväärtuslik mängur, peab omama spordiliidus registreeritud SI-kaarti või telefonis oma andmetega seotud rakendust. Vastavad juhised on kõik Võrumaa Spordiliidu kodulehel vastavas rubriigis. Rakenduse laadimiseks saab kasutada ka artikli kõrval olevaid ruutkoode. Kõikide küsimustega võib julgelt ka korraldajate poole pöörduda.

Motivatsiooni pakett on siiski ka: Võrumaa spordiaasta lõpetamisel võetakse osalused kokku ning tunnustatakse kolme tublimat last, noort, meest, naist, perekonda ja võistkonda. Aktiivseim perekond saab ka üleriigilise tunnustuse ning auhinna Eesti Olümpiakomiteelt. Kodulehel on kogu aeg pidev ülevaade kõikidest kogutud osaluskordadest. Saab vaadata eraldi kõiki kategooriaid ning see omamoodi pakub ka hasarti, sedakorda enda tervise kasuks ja mitte rahakoti kahjuks.

NUTIMÄNGUDE RAKENDUS:

Laadi alla
App Store'istHANKIGE SEE
Google Play

... või perega!

VÕRUMAA SPORDILIIT

LISAINFO JA KALENDER:
WWW.VORUMASPORDILIIT.EE

ESIETENDUSE OOTUSES

Võru Gümnaasium tähistab 5. sünnipäeva muusikalise etendusega „Grease“

Teatrikuu alguses, 6. märtsi õhtul jõuab Kandle lavalaudadele Võru Gümnaasiumi uus muusikaline etendus, mis seekord valmib tuntud muusikali ja filmi „Grease“ ainetel.

Meie kooli noored on ettevõtlikud, paistavad silma ja tegutsevad aktiivselt paljudes valdkondades, muusika on üks nendest. Kooli algusaegadest peale on lavaküpseks saanud mitu toredat muusikalist lavateost („Kiviaja Kalle“, „Kardemoni linna rahvas ja röövliid“, teatrilikud kontsertetendused („Ma sulle kirjutan, Eestimaa ...“ või „Kärajad“ EV 100 raames), arvukad temaatilised kontserdikavad valikaine „Teeme muusikat“ kursuste raames.

Kuigi kooli kogemustega muusika-

õpetaja Silja Otsar on mõtet veeretanud ka varem, on selle loo väljatoomiseks praegu tema sõnutsi kõige õigem aeg ja kõige paremad eeldused: palju võimekaid ning motiveeritud soliste, särav koreograaf, noor lavastaja, võimalus kasutada Kandle teatrilava ja muidugi – nooruslikust energiast laetud muusika.

Etenduse teekond on olnud pikk: eelmisel kevadel valiti huviliste hulgast solistid, suvel tegeles muusikajuht nootide ja seadete, augustis alustasid solistid tööd mitmepeäevases laagris. Mitmeid koolivaheaja- ja nädalalõpupäevi on täitnud proovid ning laulu- ja tantsuharjutused. Kolme-neljahäälsete lauluseadete esitamine koos võhmale võtva koreograafiaga nõuab tõsiselt pingutust. Valatud

on sõna otseses mõttes higi ja pisaraid. Jah, on olnud ka loobujaid, sest näitlemise kõrval samal ajal laulda ning tantsida pole jõukohane igaühele, tegemist on tõelise lavalise mitmevõistlusega, kui sporditermineid kasutada. Teise perioodi valikainete nädalal antakse etendusele veel viimane lihv.

Võluva loo noortest inimestest ja nende noorest armastusest lavastab Laui Otsar, koreograafina sekundeerib Janeli Sikaste, kunstnikutöö teeb kooli kunstiõpetaja Merit Süving, muusikaliselt seias etenduse eest hea Silja Otsar.

Esinevad Uku Freiberg, Sippie Guth, Henri Helekivi, Reio Helekivi, Liina Juhanson, Sepo Koppel, Kätlin Käpa, Rainer Luht, Karl Jõrgen Lööper, Hellika

Hetk muusikalise etenduse proovist Võru Gümnaasiumis.

Foto: Vaido Otsar

Otsar, Sirelin Punt, Katrinka Josephine Savimägi, Siim Siidra, Liina Veisveer. Kaasa lõovad kooli segakoor, vilistlased saateansambli ning mitmed huvilised noored teistest Võrumaa koolidest.

Täname toetuse eest Eesti Kultuurkapitali Võrumaa eksperdigruppi, Võru

linnaalitsust ja Kandle peret ning otse loomulikult kõiki pühendunud osalisi ning nende perekondi! Etendust mängitakse kultuurimajas Kannel neli korda.

Annely Hindrikson,
Võru Gümnaasiumi õppejuht

KUU PILDIS

Hellika Otsar võitis Eesti noorte lauljate konkursil *grand prix*

Hellika Otsari esitus, mis tõi talle *grand prix*’

Foto: Kuressaare Gümnaasium

Veebruari alguses Saaremaal toimunud Eesti noorte lauljate konkursil Solistica võitis *grand prix*’ Võru Gümnaasiumi õpilane Hellika Otsar, kes laulmist õpib Põlva muusikakoolis.

Kuressaare Gümnaasiumis peetud konkursil võitis õpetajate Margot Suure ja Riivo Jõgi juhendusel laulmist harjutav Hellika Otsar esmalt esikoha 10.–12. klassi vanuseastmes.

Grand prix’ võitja selgus konkursivoorus, kus kõigi kolme vanuserühma võitjad esitasid oma laulu uuesti ning neid hindas žürii koosseisus Tõnis

Mägi (esimees), Sissi Nylia Benita, Owe Petersell, Kristi Raias, Ain Agan, Jana Trink ja Kaarel Orumägi.

Lisaks *grand prix*’le sai Hellika Otsar Sirje Medelli eritunnustuse koostöövalmiduse eest, mis tähendab meistrkursust tunnustatud laulupedagoogi juures. Parimateks juhendajateks tunnustati Margot Suur ja Riivo Jõgi.

Solistica konkurss koosnes kahest voorust. Eelvooru, mis toimus demovoorus ja videosalvestise põhjal, registreerus 235 lauljat, finaali pääses 64 parimat.

AUSTUSAVALDUS

Võru Gümnaasium austas Vabadussõjas langenud koolipoisse ja õpetajaid

3. veebruaril taasavati Võru Gümnaasiumis mälestustahvel Vabadussõjas langenud koolipoistele ning õpetajatele. Mälestustahvel paigaldati koolimaja sisehoovipoolsele seinale. Tseremoonial esines kooli segakoor, sõna võtsid kooli direktor Karmo Kurvits ja õpilaste esindajana abiturient Rainer Tamm. Tahvli pühitsemise sisse Kaitseliidu Võrumaa maleva kaplan Mait Mölder.

Aastatel 1918–1920 toimunud Vabadussõjas võitles noor Eesti riik oma iseseisvuse eest, teiste seas andsid panuse ka Võru Poeglaste Gümnaasiumi õpilased-õpetajad. Eesti Akadeemilise Sõjaajaloo Seltsi liikmete M. Jürjo, A. Nõmme ja H. Ojalo koostöös ilmunud raamatus „Koolipoisid Vabadussõjas“ (2017) kirjutatakse: „Võrus ühines mitukümmend kooliõpilast esialgu Kaitseliiduga ja seejärel 3. jalaväepolguga. 1919. a kevadeni osales kuni sajameheline 3. jalaväepolgu õppursõdurite rood lahingutes lõunarindel. Tartu Koolipoiste Pataljoni formeerimisega koondati sinna ka Võru õppursõdurid, kes moodustasid omaette Võru roodu.“

Poeglaste gümnaasiumi õppursõdur Kustav Matisoo on oma mälestustes rõhutanud, et meie iseseisvusmanifesti sisu oli see, mis pani noored tookord teistmoodi mõtlema ja tegutsema: nad nägid, et riigijuhid on leidnud õige aja iseseisvuse väljakuulutamiseks, et aeg on tõsine ja nõuab koondumist.

Võru vabastamise 10. aastapäeva puhul kirjutab Võrumaa Teataja (nr 13,

Foto: Andri Tallo

Kaitseliidu Võrumaa maleva kaplan Mait Mölder pühitseb mälestustahvli sisse.

31.01.1929): „Võru noortel puudusid küll igasugused teadmised sõjategevusest ja lahingu käikudest, aga selle kõige päale vaatamata tahtsid nad oma kodulinna ja isamaad kaitsta. Ja seda on nad teinud hästi, kohuse tundega ja armastusega, kuigi selle juures nii mõnigi noor elu ohvriks pidi tooma.“

24. veebruaril 1925 avati Võru gümnaasiumis kuue langenud kangelase mälestuseks heledast marmorist tahvel, millel seisid järgmised nimed: ladina keele õpetaja lipnik Arnold Adler, võimlemisõpetaja alamkapten Friedrich Vreemann, õppursõdurid Richard Joakit, Ernst-Voldemar Kuus, Voldemar Evert ja August Johanson.

Originaaltahvel on ajaloo keerdkäikudes kaduma läinud ja tema saatuse on teadmata. Linnalegend räägib selle peitmisest kusagile kooli aeda, otsingud on olnud siiani tulutud. Mõte tahvel taas avada kasvas välja Võru Gümnaasiumi õpilase Rainer Tamme 2019. aastal koostatud uurimistööst „Võru Poeglaste Gümnaasiumi poiste panus Vabadussõjale 1918/19 ja Võru Gümnaasiumi poiste valmidus kaitsta vabadust 2018/19“.

Mälestustahvli avamisega pandi Võru Gümnaasiumis punkt Eesti Vabariiki 100. sünnipäeva tähistamisele.

Annely Hindrikson,
Võru Gümnaasiumi õppejuht

TUNNUSTUS

Võru Gümnaasiumi õpilasesindus MÕIS – aasta õpilasesindus 2019!

29. jaanuaril toimus Tallinnas iga-aastane noortevaldkonna tunnustusüritus Noorte Heaks Tänu, mida korraldavad Haridus- ja Teadusministeerium ning Eesti Noorsootöö Keskus. Üritusel tähtsustatakse üle riigi noorsootöö valdkonna parimaid tegijaid: inimesi, ettevõtteid ja organisatsioone, kes on panustanud noorsootöösse, valdkonda edendanud, algatanud uusi ettevõtmisi ning mõjutanud valdkonna arengut kohalikul, maakonnas või riigi tasandil. Võru Gümnaasiumi õpilasesindus MÕIS pälvis tunnustuse kategoorias „Aasta õpilasesindus 2019“.

MÕIS on meie kooli õpilaste esindusorgan, kuhu kuuluvad kõigi klasside õpilaste esindajad, kes on huvitatud koolielu põnevamaks muutmisest. Õpilasesindust juhib mõisnik, kes on valitud koolipere hääletuse tulemusena. Aktiivsete MÕISa liikmete eestvedamisel ärgitatakse õpila-

si koolielus kaasa rääkima, koostööd tegema nii omavahel kui kooli juhtkonna ning õpetajatega. MÕIS on osalenud kooli olulisemate dokumentide väljatöötamisel ning koolielu parandamisel. Õpilasesinduse arvamust võetakse üha enam kooli juhtimisel ja arendamisel arvesse, tema tegevust toetatakse. Selle eeldus on kooli juhtkonna ja MÕISa vaheline väga hea koostöö ning üksteise mõistmine. Ettevõtlike noorte tegevuse tulemusena soovib üha enam kaasõpilasi panustada koolielu. 2018/19. õppeaasta tagasisideküsitlusele toetudes tundis 96% õpilastest, et saab koolielu kujundamisel kaasa rääkida. Samuti leiab 92% õpilastest, et on üldiselt rahul koolis toimuva huvitegevusega.

Tegutsemine MÕISas võimaldab õpilastel arendada oma loovust ja ettevõtlikkust – see on õpilaste ettepanekul ka kooli üks põhiväärtustest – nii üritus-

te eestvedamisel kui ka panna end proovile koostööprojektides. MÕIS on algatanud kevadel korraldati tervele kooliperele tervisekuu, mil sõideti jalgrattal kokku 1500 km ja joosti 1600 km, ning kosmonautikavõistlus. Mõned MÕISa liikmed osalesid kooli esindades Võhandu maratonil, kus edukalt pisteti katsumustega rinda.

Kõige silmapaistvamaks saavutuseks võib pidada aasta kooli vilistlased. Valminud videot „Haridus ja haritus“, mille süžee tarvis võeti eeskujud A. H. Tammisaare teosest „Tõde ja õigus“ ning mille teostusse kaasati ka kooli vilistlased. Videoga saavutati suurepärase teine koht ning see valiti ka kooli aasta teoks.

Samuti osalevad MÕISa liikmed kogukondlikes projektides, nt kooliaasta alguse kontsert, maailmakoristuspäev, is-

Foto: Andri Tallo

tutustalgud. Lisaks tehakse koostööd Kagu- ja Kesk-Eesti riigigümnaasiumide õpilasesindustega. Näiteks 2018/19. õppeaastal korraldati MÕISa eestvedamisel Kagu-Eesti riigigümnaasiumide ühine kevadbali.

Koolipere rõõmustab oma ettevõtlike noorte üle ning soovib neile jätkuvat toimetamistahet!

Annely Hindrikson,
Võru Gümnaasiumi õppejuht

TUNNUSTUS

Wiklandi noore kunstniku preemia võitis Võru Kunstikooli õpilane Jane Mustrik

Värske Ilon Wiklandi noore kunstniku preemia võitja Jane Mustrik oma tööde ees.

Ilon Wiklandi 90. sünnipäeval, 5. veebruaril selgusid Ilon Wiklandi nimelise noore kunstniku preemia konkursi võitjad. Tänavuaastane laureaat on 14-aastane Võru Kunstikooli õpilane Jane Mustrik. Žürii hinnangul eristusid Jane tööd leidliku kujundivaliku ning hea tehnikaga teostusega. Vabateema puhul kiitis žürii sotsiaalselt tundlikku teemakäsitlust ja kõrget graafilist kultuuri.

Juhendaja õpetaja Tiina Suumann ühineb žürii hinnanguga ning tunnustab Jane süvenemiskust, töökust ja üldist suurt kunstihuvi. Jane Mustrik alustas kunstiopinguid juba kuueaastasena ja lõpetab tänavu kunstikooli põhiõppe V kursuse.

Ilon Wiklandi nimelise noore kunstniku preemia konkurss toimus kuundat korda. Konkurss on ellu kutsunud

eesmärgiga julgustada noori nende loomärnnaku alguses. Osaleda saavad kõik Eesti kunstikoolides õppivad noored vanuses 14–18 aastat. Hinnatakse klassikalist joonistamisoskust ja isikupära. Tänavu tuli osalejatel esitada tööd vabalt valitud teemal ning vähemalt kaks illustratsiooni Matthias Johann Eiseni muinasjutule „Kuningapoeg ja kuningatütar“.

Konkursi iga-aastane preemiafond on 1000 eurot, lisaks Ilon Wiklandi litograafia, mille jagamise otsustas žürii koosseis Urmas Viik, Krista Kumberg, Tea Tammelaan, Viive Noor ja Karin Mägi.

Tänavu osales konkursil 31 noort mitmelt poolt Eestist: Tallinnast, Jüri, Viljandist, Jõhvest, Võrust, Jõgevalt, Vändrast, Märjamaalt, Haapsalust, Viimsist, Raplast, Pärnust, Kuressaarest, Järvakandist ja Koselt.

Traditsiooniliselt avati Haapsalus Iloni Imedemaal koos konkursi tulemuste väljakuulutamisega ka näitus parimatest töödest.

Liia Leppik,
Võru Kunstikooli direktor

Võru Kesklinna Koolile väljastati KiVa põhitaseme kvaliteedimärgis

SA Kiusamisvaba Kool väljastas Võru Kesklinna Koolile KiVa põhitaseme kvaliteedimärgise, mis tõendab viimastel aastatel tehtud sihipärase tööd koolikiusamise vähendamisel.

KiVa programmiga liitus Võru Kesklinna Kool 2018. aastal ning nüüdseks on langenud ohvrite osakaal 19%-lt (2018) 8%-le (2019) ja kiusajate osakaal 11%-lt (2018) 4%-le (2019).

Põhitaseme kvaliteedimärgis kehtib kaks aastat ning on antud välja koolile, kus kasutatakse KiVa programmi sihipäraselt ja programmi loojate ettenähtud viisil, et vähendada kiusamist koolis.

Programmi loojate ettenähtud tegevused on KiVa tundide korraldamine, KiVa vestlused ja juhtumite lahendamine, teavitustöö, kuid programm jätab ka ruumi loomingulisusele, et kiusamist vähendada ja ennetada. Nii on Võru Kesklinna Koolis toimunud näiteks KiVa laager, kus lisaks spordile tegeleti ka ennetustööga. Sellel aastal on plaan ka kooli olümpiamängud siduda kiusuennetusega. Samuti on oluline kaasata õpilasi kiusuennetuse ürituste organiseerimisele. Nii on korraldati õpilaste abiga KiVa talvekohvik ning vanemad õpilased

Kiusuennetuse annavad suure panuse ka õpilased. Foto: Minni Aia-Utsal

teevad vahetunnis noorematele KiVa mängu ja kirjutavad sel teemal loovtöid. Sageli tahavad ka õpilased kanda KiVa vesti, et aidata õpetajatel märgata kiusamist ja toetada abivajajaid.

Loomulikult esineb ka kiusamisvabas koolis ikka kiusamist ning seetõttu on tähtis tööd jätkata. Kvaliteedimärgis on Võru Kesklinna Koolile tunnustus, mis annab tagasisidet, et liigume õigel teel ja meie tegevus aitab panustada õpilaste koolirõõmu suurendamise ja toetab vaimset heaolu.

Võru Kesklinna Kooli KiVa tiim
(Minni Aia-Utsal, Terje Piirmann, Maarja Pöder, Margus Soome)

NOORSOOTÖÖ

Võru Noortekeskuse tegemised uuel aastal

Võru Noortekeskus läheb uuele aastale vastu uue meeskonnaga, jätkates juba ellu kutsunud projekte ning tegevusi, samuti ka uute ideedega.

Jaauaril alustas noortekeskuses projekti „Täna huviline, homme tegija“ raames robotikaring Võru noortele. Jätkuvad robotikaringid Nuti-Võluris Järve kooli noortele. Meediainkubaator ootab uusi ja vanu osalejaid proovima kätt fotograafia ja filmimise vallas. Lisaks võtame ette õppekäike, et saada uusi kogemusi. Õppekäikude projekti rahastab haridus- ja teadusministri kinnitatud ning Eesti Noorsootöö Keskuse poolt elluviidava Euroopa sotsiaalfondi kaasrahastatud programmi „Tõrjutusriskis noorte kaasamine ja noorte tööhoiuvõimalduse parandamine“ kirjeldatud tegevuste raames.

Veebruari lõpus toimub Noorteka-öö, mis osutus noorte ideede kogumisel kõige populaarsemaks.

Märtsis peetakse noortekeskuses koostööpartnerite turniir võrgupinksis. Võrgupinksi idee tuli noortekeskust külastavalt noorelt Markus Peetrisoolt. Asutustele seisavad vastu Võru Noortekeskuse noorsootöötajate võistkond ja noorte võistkond. Viimane kuulutatakse välja selleks eraldi turniiriga.

Märts on meil kuulutatud kultuuri-kuuks ning siis külastame rahvusoope-rit Estonia, kus saame nautida klassikalist muusikat ning Figaro pulma melu. Teatrisse sõitu toetab Rahvakultuuri Keskuse programm „Teater maale“. Tallinnas olles astume sisse ka Proto avastustehasesse, et tunnetada ja kogeda virtuaalset maailma. Samuti tutvume noortekeskuses erinevate kultuuridega ning tantsime eri rahvaste tantsu.

Tunnustatud noortekonverents tuleb taas

Jaauaril jagas haridusministeerium

tunnustusi noortevaldkonna tegijatele. 2019 aastal aprillis toimunud noortekonverents „S“ sai aasta tegu 2019 laureaadiks. Tunnustust käisid vastu võtmas konverentsi eestvedaja ja tugila spetsialist Christiana Vaher ning noorsootöötaja Emil Aništensko.

Tänavune noortekonverents „S“ toimub 4. aprillil Võru Kandes ning tutvustab taas noortele tõsiseid teemasid – huligaansused, narkomaania, enesehävitamine, kiusamine, tänavaelu, vägivalla, uus algus jne – kõik selleks, et suurendada noorte teadlikkust. Lugusid tulevad rääkima just need inimesed, kes on selle kõik läbi teinud ja soovivad jagada oma õpetlikku lugu noortele.

Malev toimub uuel kujul

Oluline muutus on see, et malev toimub sel aastal teisiti kui varem. Noortekeskus korraldab Võru linna noortele malevat, mis leiab aset 29. juunist 10. juulini.

Christiana Vaher (vasakult kolmas) ja Emil Aništensko (vasakult neljas) Haridus- ja Teadusministeeriumi tunnustust vastu võtmas. Foto: Erlend Štaub

Planeeritud on üks nädal päevast ja üks nädal ööbimisega malevat. Ööbimisega malev toimub 6.–10. juulil. Ühtlasi ootame ettevõtteid pakkuma malevlastele tööd. Hea ettevõtja, anna oma panus, et suurendada noorte tööharjumust, ja võta malevlased tööle. Noortekeskus teeb ära kogu asjaajamise teie eest. Kirjuta e-posti

aadressil info@vorunoortekeskus.ee või helista telefonil 5344 0622. Küsimuste korral võib julgelt meie poole pöörduda. Kõikide ürituste ja infoga saab kursis olla Facebookis Võru Noortekeskuse lehel.

Gitlin Kütt,
Võru Noortekeskuse tegevjuht

PIIRIÜLESED PRAKTIKAD

Rändnäitus putukatest Lauluisa koolis

Tartu loodumaja rändnäitus „Elu putuka/na/ta/ga“ Kreutzwaldi kooli aulais. Foto: Urmas Ott

15.–31. jaanuaril oli Võru Kreutzwaldi Koolis üleval Tartu loodumaja rändnäitus „Elu putuka/na/ta/ga“. Näitusel said õpilased aimu, kuidas toimib maailm koos putukatega, mil-

line oleks see ilma putukateta ja kuidas on elada putukana.

Põhjalikult avati putukate ja inimeste vastastikuseid mõjuvõimeid suhteid nii

vaenulikest sõbralikeni kui ka kasulikest üksteist kahjustavateni.

Putukanäitusel said õpilased:

- jälgida putukate aasta- ja eluringi,
- uurida mikroskoobiga putukalaboris pisimaailma,
- mängida putuka „Aliast“,
- tutvuda igapäevaelu toodetega, mille koostises on putukate loodud ained,
- telgis ja klotsimängus teada putukatest rekordiomanike kohta ja võrrelda neid inimrekordidega,
- näha slaidiesitlust putukateadlase Urmas Tartese fotodest,
- nuputamissõpradele ja põhjalikele huvilistele olid lisaks ristsõnad ja märkmelehed küsimustega.

Putukanäitust käisid vaatamas peaaegu kõik Kreutzwaldi kooli õpilased, lisaks külalised Rõuge ja Väike Werrone koolist. Kokku käis näitusel kolme nädala jooksul 800 last. Näituse organiseeris koolimaja õpetaja Kadri Paulus.

Kadri Paulus

Võru Kreutzwaldi Kool kutsub kõiki oma sõpru toetama algatust „Raamatusiil“.

Algatuse eesmärk on kogukonna abiga osta kaasaegset lastekirjandust, et suurendada laste lugemishuvi ning pakkuda võimalust kogu klassiga sama raamatut lugeda.

Tule ja anna oma panus - igaüks loeb!

Kampaania kestab emakeelepäevani (14.03.2020)

Rohkem infot algatuse ja toetamisvõimaluse kohta leiad kooli kodulehelt www.vkrk.edu.ee

LASTEAIALOOD

Punamütsikese lasteaia lapsed tõid lavale „Lumekuninganna“

Hetk Võru lasteraamatukogus etendunud näitemängust „Lumekuninganna“.

Foto: Tarmo Murel

Punamütsikese lasteaia Päikesekiire rühma lapsed etendasid 9. jaanuaril Võru lasteraamatukogus „Lumekuninganna“.

Punamütsikese on kujunenud traditsiooniks, et igal aastal jõulude paiku esitavad vanema rühma lapsed näitemängu oma noorematele sõpradele. Nii

oli ka seekord. Kõigepealt jagati rollid, arvestades laste karakterit, võimeid ja esinemisjulgust. Oi kui palju elevust see lastes tekitas! Kohe tärkas soov oma osa õppima hakata. Ka väikesed pettumused lahenesid kiiresti.

Teksti õppimisel ja esinemisrõivaste leidmisel olid suureks abiks lapsevanemad. Muusikaõpetaja Annika Pilvistu südameasjaks said laulud ja liikumisõpetaja Tea Kõrs õpetas lastele selgeks tantsud.

Jõudiski kätte kauaoodatud jõuluaeg, mil „Lumekuninganna“ kanti ette oma, Punamütsikese lasteaia perele. Publik oli lummatud. Elevusega jälgiti Gerda teekonda Kaj otsingul, kus ta kohtas lumehelbeid, mustlasi, röövleid ja päkapikke. Jõuluvana ootamise ajal esitati näitemäng ka lapsevanematele. Peagi tuli kutse esineda lasteraamatukogus linna teiste lasteade lastele.

Etendust tulid vaatama teiste Võru lasteade lapsed. See oli põnev kogemus kogu näitetrupile. Päikesekiire rühma lapsed olid väga tublid ja julged esinejad ning uhked, et said esineda väljaspool lasteaeda.

Sõbralikud raamatukogutöötajad ja lasteaiälapsed tänasid esinejaid ja kinkisid neile maiustusi. Suur tänu elamuse eest lavastuse loojatele lasteaiaõpetajatele Aili Sollile ja Silja Kimmelile!

Merle Kõivumägi

AJALUGU

Võru vabastamise aastapäeva paraad 1.02.1920.

Foto: Jaan Niilus. Võrumaa Muuseum

Inetus ilusal silmapilgul

Wõru, sina pühitsesid 1. veebruaril oma vabastuse aastapäeva pidulikult. Sa ehtisid selleks puhuks oma seinad, aknad ja ukseid wanikute ja lipukestega ja sinu majadel lehisid sinine-mustvalge lipud. Kõike seda tegid sa oma mõrja, Eesti Wabariigi, kaissu langesi mälestuse aastapäevaks.

Ilus olid sa pulmaehes 1. veebruaril.

Tundsin soojalt sel päeval sinu pidutule kaasa, sind niisugusena nähes.

Nüüd, kus pidu joowastus mööda ja võimalik on karskema pilguga selle päeva sündmustest ülevaadet teha, tuleten siin meelde üht väärnähtust, mis mind ja veel mõnda teistki sunnib, Wõru, sinu südametunnistuse peale koputama.

Pidupäeva esimene akt, paraad, oli lõppenud. Tänaval marssis rongkäik minust mööda.

Seal kisub mind noor sõdur enesega kaasa, et näidata ühte rongis olevatest tuletõrjutest, kes ise Eesti lippu kannab, kelle rinda aga ehtis Romanowite 300-aasta walitsemise mälestusraha.

Leiangi, et sõdur oli õige leiduse teinud. Kuid imestus longus kokku mõistatuseks, kui teisel ja kolmandal mõõdasammuwal tuletõrjujal needsamad rahad rinda ehiwad.

Kuigi, Wõru, sinu auväärt wälimusega tuletõrjuja-isandatel see küllalt loomulik näis olewat, ei wõinud waatleja ja iseäranis minu noor sõdur leppida.

Ka esines tuletõrjuteselts paraadil lipuga, mis veel saksakeelseid pealkirje kandis.

Aeg oleks ka Wõru tuletõrjuteseltsil ajaga sammu pidada ja enesest nii mõndagi jäänust maha raputada.

Kalewlane

Wõru Teataja nr. 9, 06.02.1920

Wäike meeletuletus linnaisadele

Kui omal ajal „autonoomiat“ tegime, siis esinesime ettepanekuga Kesk tänavat Wabaduse, Riia tänavat Kreutzwaldi ja Tartu tänavat Hurti tänavaks ümber nimetada. Uute ni-

medega tahtsime lugupidamist oma endiste Eesti loojate ja kaugelt kodu kaswama nägijate wastu luua ning meie noorsoosse ümbritsewate nimedega rahwustunnet istutada. Tollekordne linnawolikogu julges ainult kõige süütumat ettepanekut walida: nimetas mõtteta Kesk tänavat Wabaduse tänavaks ümber. Teistes ettepanekutes nähti juba mõnesugust showinismust ja kardeti neid teostada.

Nüüd on meil Wõru wabastamise päew möödas, rahu on tehtud, iseisewisuse aastapäew ees – terve rida tähtsaid päewi. Kas ei oleks nüüd jälle aeg mõnesuguseid nimelisi mälestusi teha? Mis mõte on veel Riia tänavat? Mis ühist meil Riiga? Meie ei tee sellkorral mingisuguseid ettepanekuid, ei toonita ka mitte, et meie endised ettepanekud kõige sündsamad oleks – muutunud olukorras leidub nii mõndagi soowitawat nimetust – kuid meeletuleks olgu need read.

Wõru Teataja nr. 10, 09.02.1920

Hooletus

Juba mitmendat nädalat ripub üks telefonitraad linna apteegi kohal wäga madalal. Kohati ulatab ta inimese rinnuni, kohati põseni. Uulitsapoistele on ta lõbusaks ajawiiteks: wõetakse ühest kohast kinni ja püütakse siis traat mõõdaminejatele kaela wisata. Öösetel on ta otse kardetaw: tänavalt jalgteele tulewad käijad jooksewad traadi otsa ja kriimustawad näo ehk langewad pikali. Ime et traat ise veel senini terweks on jäänud. Ka Tõnissoni maja ees on teine traat madalal, kuid ei sünnita senini veel kurja. Kes on nende traatide peremees? Wõi on nad sootuks peremehetud?

Wõru Teataja nr. 14, 23.02.1920

Vanu ajalehti sirvis Võru Gümnaasiumi raamatukoguhoidja Maris Kütt.

Kreutzwaldi ja Tartu tänava ristumiskoht. Talupojad viivad kartuleid kokkuostu.

Foto: Võrumaa Muuseum

Võru linna apteek Jüri tänava nurgal.

Foto: Võrumaa Muuseum

AJAKIRJADE TUTVUSTUS

Lugemiseks ja koju laenamiseks pakutavad ajakirjad Võrumaa Keskraamatukogus

Võrumaa Keskraamatukogu lugemisaal pakub lugemiseks ja koju laenamiseks mitmesuguseid ajakirju. Lugejate lemmikud on aastaid olnud Eesti Naine, Kodukiri, Kodu & Aed, Maakodu, Tehnikamaailm, Kodu & Ehitus jt. Ajakirju leidub käsitöö- ja tehnikahuvilistele, looduse- ja loomasõpradele.

Tuntuim populaarteaduslik ajakiri maailmas National Geographic ilmub eestikeelsena 2011. aastast alates. National Geographic Eesti annab võimalikult reaalse ettekujutuse kõigest, mis meie ümber toimub, ja viib lugeja kohetadesse, millest enamik meist võib vaid unistada. Ajakirjas ei jää valgustamata ka Eestiga seotud teemad. Eelmise aasta oktoobrinumbri võib lugeda ökoloog Aveliina Helmi artiklit „Puhas loodus, Lõuna-Eesti rikkus“. Autor ütleb: „Hästi toimivad ökosüsteemid on meie kindlustuspõlliis tulevikuks.“

Populaarne on Põhjamaade menukas ajakiri Imeline Teadus, mis ilmub Eestis 2010. aastast. Ajakirja teemavalik on lai: paleontoloogiast kosmoselendudeni, meditsiinilistest läbimurretest uusimate keskkonnauuringuteni.

Huvitavat lugemist pakub ajakiri Imeline Ajalugu. Siit saab teada ajaloo suurimatest sõdadest ja draamadest, kuulsatest ehitistest, möödunud aegade inimeste eluolust, maadeavastustest ning uurimisretkedest.

Ajakiri Eesti Ajalugu tutvustab lugejale põnevaid sündmusi Eesti ajaloost ja portreerib meie kultuuriloos olulisi persoone. Ajakirja jaanuarinumbri saab lugeda kuulsatest jõumeestest Georg Lurichist ja Aleksander Abergist. Toivo Tootsen jagab lugejatega oma teekonda Võrumaa koolipoisist Eesti Raadio meelelahutussaadete toimetuse juhiks.

Läinud suvel hakkas ilmuma uus ajakiri Muki, mis on mõeldud kõigile koerasõpradele ning kirjutab koertest ja nende inimestest. Ajakirja toimetaja Heidi Toome sõnul on siin lood, mis peaksid korda minema nii neile, kel kodus vahva krants, kui ka neile, kelle peen tõukoer näituselt näitusele reisib. Siin jagavad loomaarstid tervisenõu ning asjatundjad selgitavad koerte käitumist ja annavad nõu, kuidas seda parandada.

Loomasõpradele on mõeldud ka ajakiri Lemmik, mis toob lugejate lauale vahvad lood kõige erinevamate kodus peetavatest kaaslastest. Ajakirjast leiab loomaomanike emotsionaalseid jutustusi, treenerite nõuandeid ning loomaarstide soovitusi.

Ajakiri Pööning kirjutab ajaloo majadest ja aedadest, disainiklassikast, pärandkäsitööst, traditsioonilistest töötetetest ning meistritest. Ajakirjast leiab

Lugemiseks pakutavad ajakirjad Võrumaa Keskraamatukogus.

Foto: Ullis Guth

nii huvitavat lugemist kui ka praktilisi restaureerimisõpetusi.

Teavet selle kohta, missugused ajakirjad-ajalehed on raamatukogusse 2020. aastaks tellitud, leiab kodulehelt. Kõiki ajakirju saab koju laenata seits-

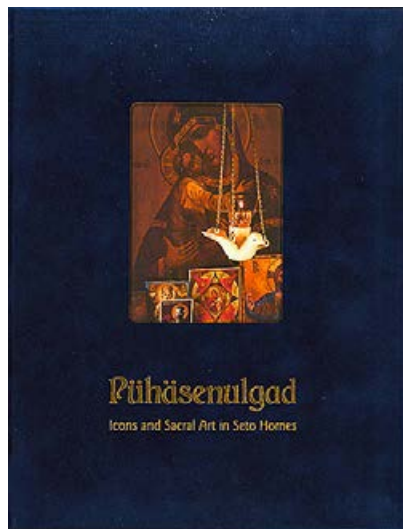
meks päevaks (välja arvatud kõige uuem number).

Kohtumiseni raamatukogus!

Aili Järv,
bibliograaf

RAAMATUTUTVUSTUS

Tiia Puustusmaa raamat „Pühäsenulgad“

Raamatut „Pühäsenulgad“ tutvustab autor Tiia Puustusmaa 24. märtsil kell 14 Võrumaa Keskraamatukogu mõttetoas.

Aasta algus tõi lugemislauale imelise raamatu „Pühäsenulgad“ Tiia Puustusmaalt, Võrumaalt pärit autorilt.

Tiia Puustusmaa kirjutab raamatu eessõnas: „Selle raamatu kaudu on teie ees setod, Setomaaga seotud inimesed, nende kodud ja nende pühim paik tares. Need head inimesed avasid mulle oma kodu- või kirikuvärvade ning pühäsenulcade kaudu ka oma südame ... Iga ikooninurk siin raamatus kõnetab isemoodi. Iga lugu, millesse mind pühendati ja mida teiega jagan, on ainukordne ja peegeldab ikooninurga looja vaimuruumi, esteetilist taju, aga ka sidet vanavanemate ja küla pärandiga.“

Raamat on illustreeritud rohkete paljutähenduslike piltidega.

Tiia Puustusmaa: „Pildistamise juures sai lähtepunktiks ka asjaolu, et ikoon ei ole pelgalt staatiline pilt nurgas, vaid astub inimese soovi korral temaga dialoogi.“

Värskas elava sootska Ahto Raudoja kodus on Nikolai Kormašovi restaureeritud ikoon. Viimase pojalt Orest Kormasovilt on raamatus artikkel „Elu näoga Jumala poole“.

Nüüd kahjuks enam ei pääse Venemaale ega ka Petseri kloostriks ilma viisata. Raamat aga toob meile killukese Petserist preester isa Jevgeni kaudu, kes on teeninud seal 44 aastat.

Imetleda saab Palo Olgale kuulunud lehtkullaga kaetud kaheosalist pulmaikooni. Raamatust leiame ülemsootska Rein Järvelillele kingitud Maarja Magdaleena ikooni. Imetlust väärivad Sagorja külas Uiibo talus olev kolmeosaline fooliumkattega ikoon, kus on esindatud Kaasani Jumalaema, Kristus Kõigevalitseja ja Püha Jüri.

Inga Kuljus

ÜRITUSED

- 10. märtsil kell 17 mälumängutund mõttetoas.
- 13. märtsil kell 14 on külas saatejuht Aveli Jänes. Kohtumine sarjas „Sündinud Võrus“ toimub mõttetoas.
- 20. märtsil kell 14 Eesti Rahva Muuseumi infotund konverentsisaalis.
- 24. märtsil kell 14 Tiia Puustusmaa raamatu „Pühäsenulgad“ esitlus Kella Kahe kirjandusklubis mõttetoas.

NÄITUSED

- „Kirjad ja mustriid kodustele. Erika Kalami etnograafilised postkaardid“ konverentsisaalis ja III korruse lugemissaalis.
- Rootsi Eestlaste Liidu fotonäitus „Paadipõgenikud 1944. Nelja paadi lood“ mõttetoas.
- Näitus „Georg Ots 100“ III korruse lugemissaalis. Eksponaadid Võrumaa Muuseumi ja Eesti Ajaloomuuseumi kogudest. Raamatud ja heliplaadid Võrumaa Keskraamatukogu kogust.

LASTEOSAKONNA ÜRITUSED

- 25.–27. veebruaril koolivaheaja teatrinädal: iga päev kell 12 väike nukuetendus Aino Perviku raamatust „Tilluke loomateater“, pärast etendust saavad soovijad meisterdada paberist lauateatrinukke.
- 25. märtsil kell 13 Tooliteatri etlusvoistlus Võru maakonna 6.–9. kl õpilastele

NÄITUSED

- 14. märtsini Võru Pääpiku lasteaias 50. sünnipäeva näitused „Kõigest on kasu!“. Tähesaalis keskkonnaprojekti käigus õpitud tarkused ja valminud meisterdused, kojulaenutuses fotonäitus Pääpiku lasteaias mitmekülgetest tegusatest päevadest, klaaskapis Pääpiku töötajate valmistatud õppevahendid ja käsitöö.
- Alates 20. märtsist Tähesaalis Võru maakonna 7.–12. kl kunstiolümpiaadi tööde näitus.

D.F.R. + 111
Kreutzwaldi muuseumis
veebruaris - märtsis

Dana Valge
maalid ja raamatu
illustratsioonid

K-P 10 - 17

LIIVA-ATE

Iga E kell 17:30
JOONISTAMISE- JA MAALIMISE ÕPITUBA

Kursustele on oodatud kõik täiskasvanud kunstihuvilised, eelnev ettevalmistus pole vajalik. Kursuse eesmärk on anda õpilastele akadeemilise joonistamise oskus ning algteadmised maalitehnikatest ja maalikunsti erinevatest võimalustest. Kursuseid viib läbi Tiit Varblane. Osalustasu 10€. Registreeru tel 5557 8388 või tiit.varblane@gmail.com

Iga N kell 16:00 (lapsed) ja 18:00 (täiskasvanud)
KERAAMIKATUND

Juhendajaks keraamik Urve Konksi. Võid käia nii ühel, kahel kui ka kõikidel kordadel. Osalustasu 12€. Registreeru tel 521 5634.

R 13. märtsil algusega 19:00
SVIPSIS PINTSEL #6

Tule veeda mõnus reede õhtu meie juures Liiva-ATEs, mekime veini, sööme snäkke ja maalime üheskoos. Varasemat kunstikogemust pole siin osalemiseks üldse tarvis. Moraalseks toeks on üks meie toredatest ATE kunstnikest. Kõik vajalik on kohapeal olemas. Osalustasu 30€. Registreeru tel 5373 6712.

Üritustele saab registreeruda ka kirjutades meilile voruloomeselts@gmail.com

MIS VEEL TOIMUB? KUS ME ASUME?
facebook.com/liivate Liiva 11a (II korrus), Võru

TULEKUL

Näitused Vana-Võromaa kultuurikojas

Margret Paide maalinäitus „Inimmustrid“

Margret Paide (sünd 1989 Põlvas) on lõpetanud aastal 2014 Tartu Kõrgema Kunstikooli maalingute osakonna. Oma näitust tutvustab ta nii:

„Olen aastaid tegelenud inimeste, eriti aktide maalimisega. Kuna ma ise olen inimene, oleks justkui kehade maalimine kõige loomulikum nähtus siin ilma peal. Ma ei ole seda teinud teadlikult, see tuleb automaatselt ja mõtlematult.“

Arvan, et otsin ilu nagu enamik kunstnikke ning olen selle leidnud inimestes. Ühest küljest keha vorm, naha tekstuur, selle tonaalsus, kehakeel ning liikumine, teisest küljest karakter, mis modelleerib seda esimest.

Kõige kaunimad omadused inimese juures võiksid olla ausus ja inimlikkus. Need omadused üldiselt peegelduvad ka välismõttes ning käitumises.

Täpselt seda üritan ka maalida. Mu maalidel ei ole otseselt olnud mingeid tugevaid manifeste ega kontseptsioone, kuna olen väga kehv kirjutaja ning ka

häbelik rääkija, kuid ajapikku on kunstihuvilistest ja sõpradest-tuttavatest publik ise teatud asjad paika pannud. Olen tänu neile arusaanud, et maalin midagi sellist, mida tänapäevane *mainstream*-ilu maailm üritab peita: loomuliku keha ning „päris“ inimest ehk siis seda inimlikku, kellel on samuti probleeme, nii negatiivseid kui ka positiivseid isikuomadusi, omad rõõmud, kired, harjumused jne. Minu maalides ei jagune inimesed koledateks-ilusateks, paksudeks-peenikesteks, rikkasteks-vaesteks, headeks-halbadeks jne. On lihtsalt inimesed.

Kuna olen lapsepõlves lugenud tohutult muinasjutte ning naudin neid praegugi lisaks fantaasiafilmidele ning -kirjandusele, olen oma inimlikud inimesed seganud muinasjutulisusega. Loomad ja eriti linnud oskavad oma värvide ning näoilmege iseloomustada inimest fantastiliselt. Kogu selle kompotiga olen loonud omad inimmustrid, iga figuur on isemoodi ning samas on kõik üks.“

Eesti Moekunstnike Ühenduse näitus „Metsa moodi“

Eesti Moekunstnike Ühenduse juhataja Anu Hint tutvustab väljapanekut:

Eesti Moekunstnike Ühendus pühendab oma seekordse näituse põlismetsale, mis oli hoitud nõukogude ajal, kuid on määratud lageraietega hävitamisele Eesti Vabariigi ajal.

Valdur Mikita on öelnud: „Eesti mets on kultuuri viimaseid varjupaiku Euroopas, usuline ja imagoloogiline anomaalia. See on nagu koeranael, millest kaasaegne korporatiivne intensiivmetsamajandus tahab võimalikult kiiresti lahti saada.“

Võimetuna midagi muutama, demonstreerivad moekunstnikud oma tundeid ja mõtteid näituse kaudu. Iga eksponeeritud rõivamudel või moejoonis on kummardus metsale kui keskkonnale, milles on elu, ilu ja armastust.

Kunstnike loomingut täiendavad mitmete autorite metsateemalised mõtisklused.

Jana Huul

Osalevad Anne Metsis, Anu Hint, Anu Johanson, Anu Ling, Astri Müül, Diana Denissova, Eve Tiidolepp, Katre Arula, Krista Vanamölder, Kärt Karjatse, Külli-Kerttu Siplane, Küllike Tuvikene, Lee Reinula, Liivika Põvat-Straus, Mari Aakre, Maire Valdma, Merle Lõhmus, Päivi Hintsanen, Yumiko Okazaki.

Näitust toetab Eesti Kultuurkapital.

Näitused avatakse 13. märtsil kell 18 ja on avatud 13. märtsist 26. aprillini 2020.

Vana-Võromaa kultuurikoda
Katariina allee 11, Võru
Avatud K-P kl 10–18

MÄRTS STEDINGU KOHVIKUS

05 NELJAPÄEV / 19:00 / TASUTA STEDINGU STROOFID

Luuleõhtute sari, kus tutvustatakse nüüdisluule kirjutajaid ja nende loomingut. Sel korral on külas Hiiuimaalt pärit Tartus tegutsev noor usuteaduse tudeng ja luuletaja Kristel Algvere, noor Tartu luuletaja Mari Pihl ja Tallinna luuletaja ning humoorika Facebooki lehe "Põial on Jala Alaska" loojana tuntud Joonas Veelmaa.

12 NELJAPÄEV / 19:00 / OSALUSPANUS STEDINGU TANTSUTUBA

Tantsuõhtute sari, kus saab elava muusika saatel tantsida vanu külapidude tantsu, mis tänapäeval on linna saalidesse ja parkettpõrandatele kolinud. Sammut õpetab kohapeal selgeks tantsuõpetaja ja muusik Kadri Lepasson.

20 REEDE / 20:00 / PILET 7€ VÕRU JAZZIKLUBI LIVE

Karmen Rõivassepp Quartet on Taanis tegutseva Eesti lauljataride projekt. Kvartett loob muusikat nüüdisjazzi võtmes, mis oma põneva meloodia- ja harmooniakäsitluse ning unikaalse mängulisusega pakub sellele muusikastiilile midagi uut. Kvarteti repertuaarist leiab peamiselt Rõivassepa omaloomingut, kuid kavas on ruumi ka huvitavatele jazzistandarditele. Bändis on lisaks Karmenile veel Simon Eskildsen (klaver), Adrian Christensen (bass) ja Daniel Sommer (trummid).

28 LAUPÄEV / 20:00 / OSALUSTASU 1€ MUUSIKAVIKTORIIN #46

Terve hooaja vältel korraldavad viktoriine kõik meie erinevad püstitiimid. Esindatud on tavapäraseid, kuid siiski meelerutavate voorude traditsiooniline, albumikaas, kaks sekundit jt. Liikmeid tiimis maksimaalselt 5, toetusfondi palume 1€ näo pealt.

NB! Kava täieneb järgemööda. Hoia tulevastel sündmustel silma peal meie Facebooki lehel.

f STEDINGUMAJA KREUTZWALDI 15, VÕRU

Hilja Mikussaar 100

20. jaanuaril tähistas oma 100. sünnipäeva võrulane Hilja Mikussaar. Vanaprouat käis kõrge eapuhul õnnitlemas Võru linnaapea Anti Allas. Nii pika eapuhulaks ütles juubilar, et kogu aeg peab olema energiline ja aktiivset elu elama. „Olen terve elu olnud väga energiline ja ei püsi paigal. Olen pikalt tegelenud rahvatantsuga ja laulnud laulukooris,“ rääkis Hilja.

Hilja töökoht oli kaubabaasis, kus ta oli üle 50 aasta ametis raamatupidajana. Hiljal on kaks last ning üks lapselaps. Koos linnapeaga istusid pidulauas tütar Helve, endised töökaaslased ja seltsiliikmed. Palju õnne ja tervist Hiljale!

Õnnitleme veebruarikuu juubilare!

90

Valve Erlemann
Regina Pilt
Aino Püvi
Aulis Leimann

85

Vaike Arder
Juta Kisand
Helju-Melaine Pervik
Laine Tuul
Liilia Sõrmus
Taisija Porsina
Helju Tellissaar
Vambola Taro
Aavo Laine
Koidu Pilt

80

Tiina Kuljus

Aasa Mölder
Leili Kroon
Alli Kudu
Liidia Suurmann
Leili Raudsik
Valery Kosenkov
Vladimir Yavnashan
Heino Abel
Aleksy Ivanisov

75

Hilja Raitar
Liivia Kull
Hele Piller

70

Helgi Aleksejev
Niina Pindmaa
Kuno Ojamäe
Aleksander Krõlov

*Märtsi juubilaridel, kes ei soovi äramärkimist ajalehes, palume sellest teada anda 2. märtsiks tel 785 0914 ja/või sirje.randver@voru.ee.

*Võru linnas oli 1.02.2020 seisuga 11 739 elanikku, neist mehi 5272 ja naisi 6467.

Kontsert-lavastus *Contra tekstidele*

Naistepäev

üle aiste lööma läen

Agu Trola
Imre Üunapuu
Vootele Ruusmaa
Margus Grosnõi

7., 8., 14., 15., 21., 22. märts 2020 kell 18.00
Stedingu maja kohvikus (Kreutzwaldi 15, Võru)

Etenduste õhtutel Stedingu kohvikus erimenüü.
Piletid hinnaga 15 eurot müügil Stedingu kohvikus ja Piletilevis.

STEDINGU
KREUTZWALDI 15, VÕRU

VÕRU KANNEL Liiva 13, Võru

**Kultuurisündmused
VEEBRUAR–MÄRTS 2020**

**16. märtsil kell 19 Kaunimate Aastate Vennaskond
„KAUNIMAD AASTAD ME ELUS“**
Teatrisaalis. Piletid 20 ja 23 eurot müügil Kandle kassas, Piletimaailmas ja Piletilevis.

Kas teadsite, et muusika kuulamine vabastab inimeste aju dopamiini ehk rõõmu tekitavat hormooni? Mida rohkem laul meile meeldib, seda suurem ka nauding. Sestap põimime kontserdikavaks kokku vennaskondlaste lemmiklaulud alates varasest noorusajast kuni tänapäevani välja, et pakkuda naudingut ja rõõmu ka oma publikule.

1. märtsil algaval kevadtuuril saab kuulda, mida laulab Andres Dvinjaninov duši all või millist viisijuppi ümiseb Toomas Lunge autoroolis jpm. Lemmiklaulude vahele jagub lustakaid vahepalasisid, mida esitavad ikka palaval armastatud Hannes Kaljujärvi, Andres Dvinjaninov, Jüri Lumiste, Toomas Lunge ja Indrek Kalda.

**17. märtsil kell 19 Tallinna Linnateatri etendus
„SÜDAMEHARJUTUS“**
Teatrisaalis. Välja müüdnud.

21. märtsil kell 18 Võru Kandle suur KEVADKONTSERT
Kontserdisaalis ja teatrisaalis.

**27. märtsil kell 19 Silvia Ilvese ja Paul Neitsovi
plaadiesitluskontsert**

KAPTEN MIHKEL

Etendus 26. veebruaril 2020
Võru Kultuurimajas Kannel

Kapten Mihkel
ARGO AADLI (Tallinna Linnateater)

Autor-lavastaja
DAMIR SALIMZIANOV (Udmurtia)

Kunstnik
RIINA ANDRESEN

Muusikaline kujundaja
ARDO RAN VARRES

Valguskujundaja
PRIIDU ADLAS

Etenduse juht
TUULI RAADIK

EESTI AKVARELLISTIDE ÜHENDUSE
NÄITUS
TORM

Külastena Soome Akvarellikunsti
Ühenduse kunstnikud

VÕRU LINNAGALERIIS
Liiva 13, VÕRU

Kuni 29.03.2020
Avatud E-R kl 12-17

VÕRU LINNA-
GALERII

Piletid hind 5€

Võru Gümnaasium esitleb
muusikaline etendus

Grease

Esietendus 6. märtsil kell 18.00

Etendused Võru Kandes:
8. märtsil kell 13.00
14. märtsil kell 14.00
16. märtsil kell 13.00

Piletid on müügil Võru Kannel piletikassas.
Etendus on valminud kooli 5. sünnipäevaks valikainekursuste raames.

Tenorid JIE YIN (*Hüina*)
GERMÁN GHOLAMI (*Hispaania*)
Klaveril kontsertmeister
TOMMASO MAGANZANI (*Itaalia*)

07. märtsil
kell 19
VÕRU KANNEL
KONTSERDISAAL

Amore Mio

Piletid Piletilevi ja Piletimaailma eelmüügist 20 €/pensionär,
7-12 a õpilane (k.a.) 18 €. Kontserdipäeval pilet kõigile 25 €.
Kollektiivtellimused
tartukontsertkorraldus@gmail.com; tel +372 551 0038
Info +372 505 9625 www.kontsertkorraldus.ee

ULTIMA THULE 33 AASTANE

12. 03. 2020
VÕRU KANNEL KELL 20.00

ERIKÜLALINE PEPE

PILETID PILETILEVIST JA KOHAPEAL ENNE KONTSERTI

E · R · O
EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

**ERSO KONTSERT
VÕRUS**

ANDREJS OSOKINS
KLAVER

DIRIGENT
KASPAR MÄND

13 MÄRTS
VÕRU KANDLE
TEATRISAALIS
KELL 19

KANGRO
BEETHOVEN
RIMSKI-KORSAKOV

vorukannel.ee erso.ee

MÜLLER PEAB LAHKUMA!

LUTZ HÜBNER

VAT TEATER

www.vatteater.ee

Tõlkija: **Mihkel Seeder** / Lavastaja: **Margo Teder** /
Kunstnik: **Pille Jänes** / Osades: **Elina Reinold,**
Liisa Pulk, Maria Avduško, Meelis Põdersoo,
Ago Soots ja Tanel Saar

9.03 kell 19 Võru Kultuurimaja Kannel

Piletid müügil Piletimaailma ja Piletilevi müügipunktes ning kaupluses Muusa Rahvusraamatukogus

NAKSITRALLID

ENO RAUA "NAKSITRALLID" JA "JÄLE NEED NAKSITRALLID" AINETEL

LAVASTAJA RAUNO KAIBIAINEN
KUNSTNIK BERTA KELDER
HELILOOJA MADIS KREEVAN
OSADES TANEL TING
MARKUS HABAKUKK
JÜRGEN GANSEN

20. MÄRTS KELL 11
VÕRU KANNEL